

MONITORUL OFICIAL AL ROMÂNIEI

Anul 191 (XXXV) — Nr. 868

PARTEA I
LEGI, DECRETE, HOTĂRĂRI ȘI ALTE ACTE

Miercuri, 27 septembrie 2023

SUMAR

Nr.	Pagina	Pagina
ACTE ALE CAMEREI DEPUTAȚILOR		
55.	1-2	și Comitetul Regiunilor — O aprovizionare sigură și durabilă cu materii prime critice pentru sprijinirea dublei tranziții COM (2023) 165..... 2
56.		ACTE ALE ÎNALTEI CURȚI DE CASAȚIE ȘI JUSTIȚIE Decizia nr. 47 din 19 iunie 2023 (Complețul pentru dezlegarea unor chestiuni de drept în materie penală) 3-15

ACTE ALE CAMEREI DEPUTAȚILOR

PARLAMENTUL ROMÂNIEI
CAMERA DEPUTAȚILOR

HOTĂRĂRE

privind modificarea anexei la Hotărârea Camerei Deputaților nr. 74/2020 pentru aprobarea componenței nominale a comisiilor permanente ale Camerei Deputaților

În temeiul prevederilor art. 41 alin. (4) și ale art. 43, coroborate cu cele ale art. 46 alin. (6), (8) și (11) din Regulamentul Camerei Deputaților, aprobat prin Hotărârea Camerei Deputaților nr. 8/1994, republicat,

Camera Deputaților adoptă prezenta hotărâre.

Articol unic. — Anexa la Hotărârea Camerei Deputaților nr. 74/2020 pentru aprobarea componenței nominale a comisiilor permanente ale Camerei Deputaților, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 1282 din 23 decembrie 2020, cu modificările și completările ulterioare, se modifică după cum urmează:

— domnul deputat Barna Ilie Dan, aparținând Grupului parlamentar al USR, este desemnat în calitate de membru al Comisiei pentru afaceri europene;

— doamna deputat Stoica Diana, aparținând Grupului parlamentar al USR, este desemnată în calitate de membru al Comisiei pentru administrație publică și amenajarea teritoriului;

— domnul deputat Ghera Giureci-Slobodan, aparținând Grupului parlamentar al minorităților naționale, este desemnat în calitate de membru al Comisiei pentru tineret și sport.

Această hotărâre a fost adoptată de Camera Deputaților în ședința din 26 septembrie 2023, cu respectarea prevederilor art. 76 alin. (2) din Constituția României, republicată.

p. PREȘEDINTELE CAMEREI DEPUTAȚILOR,
VASILE-DANIEL SUCIU

București, 26 septembrie 2023.
Nr. 55.

PARLAMENTUL ROMÂNIEI
CAMERA DEPUTAȚILOR

HOTĂRÂRE

privind adoptarea opiniei referitoare la Comunicarea Comisiei către Parlamentul European, Consiliu, Comitetul Economic și Social European și Comitetul Regiunilor — O aprovizionare sigură și durabilă cu materii prime critice pentru sprijinirea dublei tranziții COM (2023) 165

În temeiul prevederilor art. 67 și 148 din Constituția României, republicată, ale Legii nr. 373/2013 privind cooperarea dintre Parlament și Guvern în domeniul afacerilor europene și ale art. 164—189 din Regulamentul Camerei Deputaților, aprobat prin Hotărârea Camerei Deputaților nr. 8/1994, republicat,

Camera Deputaților adoptă prezenta hotărâre.

Articol unic. — Luând în considerare Opinia nr. 4c-22/467, adoptată de Comisia pentru afaceri europene în ședința din 20 septembrie 2023, Camera Deputaților:

1. susține Comunicarea Comisiei către Parlamentul European, Consiliu, Comitetul Economic și Social European și Comitetul Regiunilor referitoare la o aprovizionare sigură și durabilă cu materii prime critice pentru sprijinirea dublei tranziții;

2. susține eforturile de negociere dintre Uniunea Europeană și Statele Unite ale Americii privind încheierea unui acord specific referitor la mineralele critice;

3. recomandă sprijinirea dezvoltării tehnologiilor spațiale pentru identificarea de noi resurse de materii prime critice și pentru pregătirea din timp a exploatarii resurselor extraplanetare în viitorul îndepărtat;

4. recomandă analizarea anuală a listelor de materii prime critice și strategice, cu participarea sectorului de afaceri, astfel încât eventualele revizuri să poată fi derulate operativ;

5. recomandă includerea aspectelor referitoare la materiile prime critice în parteneriatele strategice ce vor fi semnate cu state africane, cu luarea în considerare a particularităților socioeconomice ale acestor țări;

6. subliniază că orientarea programelor de educație și formare profesională în direcția dezvoltării competențelor

necesare pentru a beneficia de oportunitățile de angajare create prin intervențiile în sectorul materiilor prime critice beneficiază de evoluțiile de consolidare a pieței unice;

7. recomandă intensificarea eforturilor de punere în aplicare a legislației Uniunii Europene privind proiectarea ecologică a noilor produse și echipamente, în special electronice de mici dimensiuni, pentru a promova înlocuirea materiilor prime critice sau reciclarea acestora și pentru a garanta că produsele pot fi demontate și reparate;

8. consideră că este necesară diversificarea surselor de aprovizionare cu materii prime critice, sporirea eficienței utilizării resurselor, precum și reducerea dependenței de câteva țări din afara Uniunii Europene, prin sprijinirea investițiilor care implică parteneri europeni și globali și întreprinderi mici și mijlocii, ca parte a unei strategii internaționale de aprovizionare pe termen lung;

9. consideră esențială consolidarea parteneriatelor și a acordurilor comerciale și crearea de noi acorduri strategice sau de întreprinderi comune ale Uniunii Europene cu țări bogate în resurse, precum și cu țări candidate și cu alte țări furnizoare care împărtășesc aceeași viziune.

Această hotărâre a fost adoptată de către Camera Deputaților în ședința din 26 septembrie 2023, cu respectarea prevederilor art. 76 alin. (2) din Constituția României, republicată.

p. PREȘEDINTELE CAMEREI DEPUTAȚILOR,
VASILE-DANIEL SUCIU

București, 26 septembrie 2023.
Nr. 56.

ACTE ALE ÎNALTEI CURȚI DE CASAȚIE ȘI JUSTIȚIE

ÎNALTA CURTE DE CASAȚIE ȘI JUSTIȚIE

COMPLETUL PENTRU DEZLEGAREA UNOR CHESTIUNI DE DREPT ÎN MATERIE PENALĂ

DECIZIA Nr. 47

din 19 iunie 2023

Dosar nr. 1.048/1/2023

Andrei Claudiu Rus — președintele Secției penale a Înaltei Curți de Casație și Justiție, președintele completului

Adriana Ispas — judecător la Secția penală

Elena Barbu — judecător la Secția penală

Anca Mădălina Alexandrescu — judecător la Secția penală

Ioana Bogdan — judecător la Secția penală

Dan Andrei Enescu — judecător la Secția penală

Rodica Aida Popa — judecător la Secția penală

Eleni Cristina Marcu — judecător la Secția penală

Ana Hermina Iancu — judecător la Secția penală

1. S-a luat în examinare sesizarea formulată de Curtea de Apel Constanța — Secția penală și pentru cauze penale cu minori și de familie, în baza art. 475 din Codul de procedură penală, în vederea pronunțării unei hotărâri prealabile pentru dezlegarea următoarei chestiuni de drept în materie penală:

„Cu privire la modul de aplicare a dispozițiilor art. 16 alin. (1) lit. f) din Codul de procedură penală, art. 309 alin. (1) din Codul de procedură penală și ale art. 315 alin. (1) lit. b) din Codul de procedură penală, în cadrul procedurii de cameră preliminară reglementate de art. 342 și următoarele din Codul de procedură penală, respectiv dacă în cadrul acestei proceduri — vizând verificarea legalității sesizării instanței, a administrării probelor și a efectuării actelor de către organele de urmărire penală (în contextul analizării, în principal, a unor excepții de nelegalitate a actului de punere în mișcare a acțiunii penale și a actului de sesizare a instanței, pentru motivul emiterii acestora după împlinirea termenului de prescripție a răspunderii penale) — judecătorul de cameră preliminară poate reține împlinirea acestui termen, pe cale incidentală, ca temei concret al unor nelegalități ale actelor contestate, respectiv al unei nelegalități privind administrarea probelor ulterior împlinirii termenului de prescripție a răspunderii penale, în mod subsecvent constatării nulității actului de punere în mișcare a acțiunii penale?”

2. Completul pentru dezlegarea unor chestiuni de drept în materie penală a fost constituit conform prevederilor art. 476 alin. (6) raportat la art. 473 alin. (8) din Codul de procedură penală și ale art. 34 alin. (1) din Regulamentul privind organizarea și funcționarea administrativă a Înaltei Curți de Casație și Justiție, republicat, cu completările ulterioare.

3. Ședința este prezidată de către președintele Secției penale a Înaltei Curți de Casație și Justiție, domnul judecător Andrei Claudiu Rus.

4. Judecător-raportor a fost desemnat, conform prevederilor art. 476 alin. (7) din Codul de procedură penală, doamna judecător Ioana Bogdan, judecător în cadrul Secției penale a Înaltei Curți de Casație și Justiție.

5. La ședința de judecată participă Elena Rosana Bota, magistrat-asistent în cadrul Secțiilor Unite, desemnată în conformitate cu dispozițiile art. 36 din Regulamentul privind organizarea și funcționarea administrativă a Înaltei Curți de Casație și Justiție, republicat, cu completările ulterioare.

6. Procurorul general al Parchetului de pe lângă Înalta Curte de Casație și Justiție este reprezentat de doamna Nicoleta

Ecaterina Eucarie, procuror în cadrul Secției judiciare a Parchetului de pe lângă Înalta Curte de Casație și Justiție.

7. Magistratul-asistent a prezentat referatul cauzei, arătând obiectul Dosarului nr. 1.048/1/2023 aflat pe rolul Completului pentru dezlegarea unor chestiuni de drept în materie penală.

8. Totodată, a învederat că la dosar au fost transmise puncte de vedere asupra problemei de drept supuse dezlegării de către unele instanțe, precum și de Facultatea de Drept din cadrul Universității Alexandru Ioan Cuza din Iași și Facultatea de Drept din cadrul Universității de Vest din Timișoara.

9. Președintele Completului pentru dezlegarea unor chestiuni de drept în materie penală, constatând că nu sunt cereri sau excepții de formulat, a solicitat doamnei procuror să susțină punctul de vedere al Parchetului de pe lângă Înalta Curte de Casație și Justiție cu privire la problema supusă dezbaterii.

10. Reprezentantul Ministerului Public a solicitat respingerea, ca inadmisibilă, a sesizării, întrucât soluționarea pe fond a cauzei nu depinde de lămurirea chestiunii ce face obiectul întrebării prealabile, având în vedere că instanța de trimitere urmărește dezlegarea unei probleme de drept care vizează procedura de cameră preliminară reglementată de dispozițiile art. 342—348 din Codul de procedură penală, și nu un aspect care ține de judecata propriu-zisă a acțiunii penale, așa cum prevăd dispozițiile procesual penale și cum a statuat, în mod constant, Completul pentru dezlegarea unor chestiuni de drept în materie penală.

11. De asemenea, s-a mai susținut că problema de drept care face obiectul sesizării nu necesită o dezlegare cu valoare de principiu din partea instanței supreme, întrucât nu are gradul de dificultate necesar care să impună pronunțarea unei hotărâri prealabile.

12. Președintele Completului pentru dezlegarea unor chestiuni de drept în materie penală, constatând că nu sunt întrebări de formulat din partea membrilor completului, a declarat dezbaterile închise, reținându-se dosarul în pronunțare.

ÎNALTA CURTE DE CASAȚIE ȘI JUSTIȚIE —
COMPLETUL PENTRU DEZLEGAREA

UNEI CHESTIUNI DE DREPT ÎN MATERIE PENALĂ,

deliberând asupra chestiunii de drept cu care a fost sesizată, constată următoarele:

I. Titularul și obiectul sesizării

13. Curtea de Apel Constanța — Secția penală și pentru cauze penale cu minori și de familie, prin Încheierea de ședință din data de 10 februarie 2023, pronunțată în Dosarul nr. 4.392/118/2022/a1, care are ca obiect contestațiile declarate de inculpații D.N., C.D.F. și P.N. împotriva Încheierii penale nr. 631 din 21 octombrie 2022, pronunțată de Tribunalul Constanța — Secția penală, a sesizat, în temeiul art. 475 din Codul de procedură penală, Înalta Curte de Casație și Justiție în vederea pronunțării unei hotărâri prealabile pentru dezlegarea următoarei chestiuni de drept: *„Cu privire la modul de aplicare a dispozițiilor art. 16 alin. (1) lit. f) din Codul de procedură penală, art. 309 alin. (1) din Codul de procedură penală și art. 315 alin. (1) lit. b) din Codul de procedură penală, în cadrul*

procedurii de cameră preliminară reglementate de art. 342 și următoarele din Codul de procedură penală, respectiv dacă în cadrul acestei proceduri — vizând verificarea legalității sesizării instanței, a administrării probelor și a efectuării actelor de către organele de urmărire penală (în contextul analizării, în principal, a unor excepții de nelegalitate a actului de punere în mișcare a acțiunii penale și a actului de sesizare a instanței, pentru motivul emiterii acestora după împlinirea termenului de prescripție a răspunderii penale) — judecătorul de cameră preliminară poate reține împlinirea acestui termen, pe cale incidentală, ca temei concret al unor nelegalități ale actelor contestate, respectiv al unei nelegalități privind administrarea probelor ulterior împlinirii termenului de prescripție a răspunderii penale, în mod subsecvent constatării nulității actului de punere în mișcare a acțiunii penale?”

II. Expunerea succintă a cauzei

14. *Prin Rechizitoriul nr. 116 bis/P/2010 din data de 10 iunie 2022, Parchetul de pe lângă Înalta Curte de Casație și Justiție — Direcția Națională Anticorupție — Serviciul Teritorial Constanța, a dispus trimiterea în judecată, alături de alte persoane, a inculpaților D.N., C.D.F. și P.N. pentru săvârșirea infracțiunii de evaziune fiscală, în formă continuată, după caz, de complicitate la această infracțiune, prevăzută de art. 9 alin. (1) lit. a) și c) și alin. (3) din Legea nr. 241/2005, cu aplicarea art. 41 alin. (2) din Codul penal (1969) și art. 5 din Codul penal, respectiv art. 26 alin. (1) din Codul penal (1969) raportat la art. 9 alin. (1) lit. a) și c) și alin. (3) din Legea nr. 241/2005, cu aplicarea art. 41 alin. (2) din Codul penal (1969) și art. 5 din Codul penal. Prin actul de sesizare a instanței s-a reținut, în esență, că inculpatul D.N., în perioada 9 ianuarie 2008—9 iunie 2009, în calitate de administrator al S.C. M.D. — S.R.L., a comercializat cantitatea totală de 20.111.939 kg motorină și 144.452 kg combustibil marin către cinci societăți care dețineau remorchere, operațiuni pe care le-a evidențiat, cu ajutorul contabilei, inculpata P.N., în mod fictiv, în contabilitatea firmei ca fiind scutite de la plata accizelor aferente, sens în care au fost emise 454 de facturi fiscale, deși combustibilul a fost destinat, în realitate, comercializării pe piața internă a carburanților auto, și nu alimentării navelor, cauzându-se astfel un prejudiciu bugetului consolidat al statului în valoare de 27.273.573 lei, din care acciza în cuantum de 22.918.969 lei și 4.354.604 lei TVA aferent accizei, precum și că inculpatul C.D.F., în intervalul de referință, a semnat, în mod formal, un număr de 51 de procese-verbale de sigilare/desigilare pentru a da o aparență de legalitate operațiunilor de marcarea și colorare a combustibililor livrați de S.C. M.D. — S.R.L. către cele cinci societăți comerciale, deși nu au fost respectate dispozițiile Ordinului ministrului economiei și finanțelor nr. 1.769/2007 pentru aprobarea Metodologiei privind marcarea și colorarea unor produse energetice în conformitate cu Hotărârea Guvernului nr. 314/2007 privind marcarea și colorarea unor produse energetice și prorogarea termenului privind marcarea produselor energetice prevăzut în Hotărârea Guvernului nr. 1.861/2006, întrucât a dispus salariaților din subordine să nu coloreze anumite transporturi de produse energetice scutite de la plata accizei, iar colorantul aferent cantității de produs energetic să fie predat conducătorilor auto într-un recipient separat, contrar dispozițiilor legale, înlesnind în acest mod săvârșirea infracțiunii de evaziune fiscală, în formă continuată, de către inculpatul D.N.*

15. *La data de 22 iulie 2022, inculpații D.N., P.N. și C.D.F. au formulat, în scris, în temeiul art. 342 și următoarele din Codul de procedură penală, mai multe cereri și excepții, printre care și excepția nelegalității actelor de urmărire penală efectuate în cauză ulterior împlinirii termenului de prescripție a răspunderii penale, în raport cu cele statuate de Curtea Constituțională, prin*

deciziile nr. 297 din 26 aprilie 2018 și nr. 358 din 26 mai 2022, publicate în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 518 din 25 iunie 2018, respectiv nr. 565 din 9 iunie 2022, motiv pentru care au solicitat constatarea nulității absolute a actelor de urmărire penală întocmite după data de 9 iunie 2019, dată la care aveau calitatea de suspecti, cu consecința excluderii acestora, precum și a actului de sesizare a instanței, întrucât a fost emis la o dată la care competența funcțională a organului de urmărire penală a încetat.

16. *Prin Încheierea nr. 631 din data de 21 octombrie 2022, pronunțată în Dosarul nr. 4.392/118/2022/a1 al Tribunalului Constanța, judecătorul de cameră preliminară a respins ca nefondate cererile și excepțiile formulate de cei trei inculpați, constatând legalitatea sesizării instanței, a administrării probelor și a efectuării actelor de urmărire penală și a dispus începerea judecății.*

17. În legătură cu constatarea nulității actelor de urmărire penală efectuate în cauză după împlinirea termenului de prescripție ca efect al celor două decizii pronunțate de instanța de contencios constituțional, judecătorul de cameră preliminară a constatat, în esență, că nu este competent să analizeze incidența vreunui caz de stingere a acțiunii penale în raport cu obiectul procedurii în cameră preliminară, atribuție ce îi revine exclusiv instanței de judecată sesizate cu dezlegarea raportului de drept penal substanțial, în condițiile art. 396 din Codul de procedură penală care fac trimitere la dispozițiile art. 16 și ale art. 17 alin. (2) din Codul de procedură penală. Ca atare, efectuarea unor acte de urmărire penală, administrarea de probe și emiterea rechizitoriului ulterior datei la care s-a împlinit termenul de prescripție a răspunderii penale în cursul urmăririi penale nu atrage nelegalitatea acestor acte, verificarea legalității actelor de urmărire penală realizându-se prin raportare la prevederile legale care reglementează întocmirea acestora, fără să poată fi puse în discuție aspecte de netemeinicie, cu consecința incidenței regimului nulităților.

18. Inculpații D.N., C.D.F. și P.N. au formulat contestații împotriva acestei încheieri, pe rolul Curții de Apel Constanța — Secția penală și pentru cauze penale cu minori și de familie fiind înregistrat Dosarul nr. 4.392/118/2022/a1.

19. *La termenul din data de 10 ianuarie 2023, completul de judecată a pus în discuție, din oficiu, sesizarea Înaltei Curți de Casație și Justiție, în vederea pronunțării unei hotărâri prealabile prin care să se stabilească cu privire la modul de aplicare a dispozițiilor art. 16 alin. (1) lit. f) din Codul de procedură penală, ale art. 309 alin. (1) din Codul de procedură penală și ale art. 315 alin. (1) lit. b) din Codul de procedură penală, în cadrul procedurii de cameră preliminară reglementate de art. 342 și următoarele din Codul de procedură penală, dacă judecătorul de cameră preliminară poate reține împlinirea termenului de prescripție a răspunderii penale, pe cale incidentală, ca temei concret al nelegalității administrării unor probe ulterior împlinirii acestui termen, în mod subsecvent constatării nulității actului de punere în mișcare a acțiunii penale.*

III. Opinia completului care a dispus sesizarea Înaltei Curți de Casație și Justiție

1. Cu privire la admisibilitatea sesizării Înaltei Curți de Casație și Justiție

20. Curtea de Apel Constanța — Secția penală și pentru cauze penale cu minori și de familie a constatat că sunt îndeplinite condițiile de admisibilitate prevăzute de art. 475 din Codul de procedură penală, întrucât completul este investit cu soluționarea Dosarului nr. 4.392/118/2022/a1, în ultimă instanță (adică contestație, singura cale ordinară de atac reglementată de art. 347 din Codul de procedură penală în procedura de cameră preliminară); soluționarea contestațiilor promovate de

cei trei inculpați depinde de lămurirea chestiunii de drept ce face obiectul întrebării prealabile, în condițiile în care motivul care a generat exercitarea căilor de atac vizează cererile și excepțiile invocate în legătură cu constatarea nelegalității ordonanței de punere în mișcare a acțiunii penale și a administrării unor probe pe care procurorul și-a fundamentat acuzația, cu consecințe inclusiv asupra soluționării fondului cauzei; și, nu în ultimul rând, instanța supremă nu a statuat printr-o hotărâre prealabilă asupra chestiunii de drept, nici printr-un recurs în interesul legii, iar aceasta nu face în prezent obiectul unui asemenea recurs. Suplimentar, făcându-se trimitere la jurisprudența recentă a Completului pentru dezlegarea unor chestiuni de drept în materie penală (Decizia nr. 23 din 4 mai 2022, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 665 din 4 iulie 2022), s-a arătat că este îndeplinită și condiția „în cursul judecății”, întrucât verificarea legalității trimiterii în judecată se realizează, în mod efectiv, printr-o activitate de judecată, așa cum a reținut și instanța supremă în cuprinsul deciziei anterior menționate „existența unei cauze pendinte aflate în curs de judecată (...) în procedură preliminară (...)”.

21. De asemenea, inculpații D.N., C.D.F. și P.N., prin apărător ales, au arătat că sunt întrunite toate condițiile de admisibilitate reglementate de art. 475 din Codul de procedură penală pentru sesizarea Înaltei Curți de Casație și Justiție, întrucât lămurirea chestiunii de drept puse în discuție de completul de judecată reprezintă întocmai obiectul contestațiilor exercitate, în timp ce reprezentantul Ministerului Public a opinat în sens contrar, arătând că de dezlegarea acestei probleme de drept nu depinde soluționarea pe fond a cauzei.

2. Cu privire la problema de drept ce formează obiectul sesizării

22. Pornind de la dispozițiile art. 342 din Codul de procedură penală care reglementează obiectul procedurii în cameră preliminară, respectiv verificarea legalității efectuării actelor de urmărire penală și a administrării probelor, precum și ale art. 309 alin. (1) din Codul de procedură penală care stabilesc că acțiunea penală se pune în mișcare dacă nu există vreunul dintre cazurile de împiedicare prevăzute de art. 16 alin. (1) din Codul de procedură penală, Curtea de Apel Constanța a arătat că judecătorul de cameră preliminară poate constata incidența unuia dintre cazurile de stingere a acțiunii penale ca temei de nelegalitate a ordonanței de punere în mișcare a acțiunii penale, așa cum poate reține inexistența unuia dintre cazurile de împiedicare a punerii în mișcare sau a exercitării acțiunii penale ca motiv de nelegalitate a ordonanței de clasare emise de procuror în condițiile art. 315 alin. (1) lit. b) din Codul de procedură penală, în procedura prevăzută de art. 336—341 din același cod.

23. Apărătorul ales al inculpaților D.N., C.D.F. și P.N. a apreciat că judecătorul de cameră preliminară poate să constate intervenită prescripția răspunderii penale, cu consecințe asupra nelegalității actelor de urmărire penală efectuate ulterior împlinirii termenului de prescripție.

IV. Punctul de vedere al Parchetului de pe lângă Înalta Curte de Casație și Justiție cu privire la problema de drept ce formează obiectul sesizării

24. Prin Adresa nr. 517/C/1.230/III-5/2023 din data de 15 mai 2023, Parchetul de pe lângă Înalta Curte de Casație și Justiție, după ce în prealabil a reținut că instanța supremă a fost sesizată de o curte de apel investită, cu calea ordinară de atac a contestației, să soluționeze în mod definitiv etapa procedurii în cameră preliminară și care a pus în discuție din oficiu o problemă de drept asupra căreia Înalta Curte de Casație și Justiție nu a statuat printr-o hotărâre prealabilă sau printr-un recurs în interesul legii și nici nu face, în prezent, obiectul unui

asemenea recurs, a apreciat că soluționarea cauzei pe fond nu depinde de interpretarea normei cu privire la care se solicită dezlegarea și nici nu reprezintă o veritabilă chestiune de drept, motiv pentru care sesizarea nu îndeplinește toate condițiile de admisibilitate prevăzute de art. 475 din Codul de procedură penală.

25. Astfel, parchetul, raportându-se la problema de drept care face obiectul prezentei sesizări, respectiv nelegalitatea ordonanței de punere în mișcare a acțiunii penale și a anumitor probe ca o consecință a constatării pe cale incidentală a intervenirii prescripției răspunderii penale, inclusiv din perspectiva jurisprudenței Curții Constituționale, a arătat că dezlegarea acesteia nu influențează soluția ce ar urma să fie dată pe fondul cauzei, în condițiile în care, în exercitarea atribuțiilor sale, judecătorul de cameră preliminară nu antamează și nici nu dispune, în sens pozitiv sau negativ, cu privire la elementele esențiale ale raportului de conflict, în sensul pronunțării vreuneia dintre soluțiile reglementate de art. 396 din Codul de procedură penală, ci este chemat doar să stabilească, în urma verificării eventualelor vicii de legalitate invocate, care sunt actele de urmărire penală pe care părțile și ceilalți participanți își vor putea întemeia susținerile ori pe care trebuie să le combată, precum și dacă actul de sesizare a instanței îndeplinește condițiile de formă și de fond prevăzute de art. 328 din Codul de procedură penală.

26. Având în vedere că judecătorul de cameră preliminară nu are aptitudinea funcțională de a dezlega raportul de drept penal substanțial, acesta nu poate să examineze nici incidența vreunui dintre impedimentele de exercitare a acțiunii penale prevăzute de art. 16 alin. (1) din Codul de procedură penală, aspect ce ține de soluționarea procesului penal, atribuit ce revine, după trimiterea în judecată, doar instanței care judecă cauza în fond, cu atât mai mult cu cât orice statuare asupra prescripției răspunderii penale implică și aprecieri de fond asupra încadrării juridice a faptei care face obiectul judecății, a datei de comitere și a persoanei care a săvârșit-o, constatarea existenței acestui impediment de procedură făcându-se numai după examinarea, pe baza probatoriului, a acestor chestiuni ce țin de temeinicia acuzației, ceea ce exclude reținerea, inclusiv pe cale incidentală, în procedura în cameră preliminară, a împlinirii termenului de prescripție, ca temei al nelegalității actelor de urmărire penală ori a rechizitoriului.

27. Drept urmare, s-a opinat că nu suntem în prezența unei veritabile chestiuni de drept care să necesite o dezlegare de principiu din partea Înaltei Curți de Casație și Justiție, în condițiile în care problema de drept nu are un grad de dificultate care să necesite clarificarea printr-o hotărâre prealabilă, motiv pentru care se impune respingerea sesizării ca inadmisibilă.

V. Opinia specialiștilor consultați asupra chestiunii de drept ce formează obiectul sesizării

28. În conformitate cu dispozițiile art. 476 alin. (10) din Codul de procedură penală raportate la cele ale art. 473 alin. (5) din Codul de procedură penală, a fost solicitată opinia specialiștilor în drept penal asupra problemei supuse examinării.

29. *Facultatea de Drept din cadrul Universității Alexandru Ioan Cuza din Iași* a arătat că sesizarea Curții de Apel Constanța îndeplinește doar o parte din condițiile de admisibilitate stabilite de art. 475 din Codul de procedură penală, respectiv existența unui litigiu în ultimă instanță, asupra chestiunii de drept nu s-a statuat printr-o hotărâre prealabilă sau a unui recurs în interesul legii și nici nu face obiectul unui recurs în interesul legii în curs de soluționare, însă aceasta, deși are legătură cu soluționarea pe fond a cauzei, nu reprezintă o veritabilă problemă de drept, întrucât dispozițiile art. 342 din Codul de procedură penală sunt clare și lipsite de echivoc și nu ridică dificultăți reale de

interpretare care să fie de natură a naște o îndoială rezonabilă asupra conținutului lor, în condițiile în care obiectul procedurii în cameră preliminară îl constituie verificarea legalității sesizării instanței, a efectuării actelor de urmărire penală și a administrării probelor, motiv pentru care judecătorul de cameră preliminară nu poate, nici cu titlu incidental, să constate existența sau inexistența vreunui dintre cazurile care lipsesc de obiect sau temei acțiunea penală fără să depășească limitele acestei faze procesuale.

30. În subsidiar, s-a arătat că, în cazul în care va fi apreciată ca admisibilă sesizarea, în procedura de cameră preliminară nu este permisă constatarea împlinirii termenului de prescripție a răspunderii penale, întrucât stabilirea existenței vreunui din cazurile prevăzute de art. 16 alin. (1) din Codul de procedură penală presupune în mod necesar aprecieri și asupra unor elemente ce țin de fondul cauzei, fapt ce este incompatibil cu stadiul procedurii. Suplimentar, s-a precizat că trimiterea instanței de sesizare la dispozițiile art. 336—341 din Codul de procedură penală care reglementează procedura de soluționare a plângerii formulate împotriva ordonanței de clasare emise de procuror nu poate fi primită, în condițiile în care judecătorul de cameră preliminară este competent, în virtutea prevederilor legale menționate, să verifice legalitatea și temeinicia acestei soluții, ocazie cu care face aprecieri asupra existenței faptei, încadrării sale juridice și, eventual, asupra incidenței legii penale mai favorabile.

31. *Facultatea de Drept din cadrul Universității de Vest din Timișoara* a arătat că sesizarea Curții de Apel Constanța îndeplinește condițiile de admisibilitate stabilite de art. 475 din Codul de procedură penală, respectiv existența unui litigiu în ultimă instanță, asupra chestiunii de drept nu s-a statuat printr-o hotărâre prealabilă sau a unui recurs în interesul legii și nici nu face obiectul unui recurs în interesul legii în curs de soluționare, problema de drept sesizată are influență asupra soluționării fondului cauzei, adică a contestațiilor formulate de cei trei inculpați, întrucât vizează nelegalitatea ordonanței de punere în mișcare a acțiunii penale și rechizitoriului pentru motivul emiterii acestor acte după intervenirea prescripției răspunderii penale, și, nu în ultimul rând, reprezintă o veritabilă chestiune de drept.

32. În acest context s-a reținut că judecătorului de cameră preliminară îi revine, în raportare cu dispozițiile art. 309 alin. (1) din Codul de procedură penală care obligă la verificarea inexistenței cazurilor de împiedicare prevăzute de art. 16 alin. (1) din Codul de procedură penală, prerogativa de a constata pe cale incidentală intervenția prescripției răspunderii penale numai dacă termenul de prescripție era împlinit la momentul punerii în mișcare a acțiunii penale, întrucât, într-o atare situație, suntem în prezența unui triple nelegalități, respectiv a actului de inculpare cu efect asupra pierderii calității de inculpat, a probelor administrate în legătură cu calitatea de inculpat, precum și a rechizitoriului, în condițiile în care obiectul judecății nu poate fi stabilit cât timp persoana trimisă în judecată nu are calitatea de inculpat. Drept urmare, fiind vorba de o vătămare ce nu poate fi înlăturată decât prin desființarea actului, s-a admis că se impune anularea ordonanței de punere în mișcare a acțiunii penale, dar și excluderea probelor care nu puteau fi administrate în absența calității de inculpat, cu consecința restituirii cauzei la parchet.

VI. Jurisprudența națională cu privire la chestiunea de drept

1. Jurisprudența Completului pentru dezlegarea unor chestiuni de drept în materie penală

33. *Decizia nr. 67 din 25 octombrie 2022, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 1141 din 28 noiembrie 2022*, prin care s-a stabilit că „normele referitoare la întreruperea

cursului prescripției sunt norme de drept penal material (substanțial) supuse din perspectiva aplicării lor în timp principiului activității legii penale prevăzut de art. 3 din Codul penal, cu excepția dispozițiilor mai favorabile, potrivit principiului mitior lex prevăzut de art. 15 alin. (2) din Constituția României, republicată, și art. 5 din Codul penal”. În considerentele deciziei, instanța supremă, făcând trimitere la Decizia nr. 453 din 24 iunie 2020 a Curții Constituționale, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 1190 din 7 decembrie 2020, a reținut că „aprecierea eronată (...) asupra incidenței unei cauze de încetare a procesului penal, inclusiv prescripția răspunderii penale, constituie o eroare de judecată”.

2. Jurisprudența Înaltei Curți de Casație și Justiție — Secția penală

34. *Încheierea nr. 750 din 17 noiembrie 2020*, pronunțată în calea de atac a contestației formulate în procedura în cameră preliminară, prin care s-a reținut că deși s-a invocat incidența unei cauze de încetare a procesului penal, respectiv a prescripției speciale a răspunderii penale cu privire la una dintre infracțiunile reținute în sarcina inculpatului, judecătorul de cameră preliminară nu se poate pronunța asupra aspectelor legate de temeinicia acuzației, acesta fiind atributul exclusiv al instanței competente să judece fondul cauzei, sens în care s-a făcut trimitere la Decizia nr. 239 din 19 aprilie 2018 a Curții Constituționale, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 584 din 10 iulie 2018, prin care s-a statuat că „existența unui caz dintre cele prevăzute de art. 16 alin. (1) lit. a)—j) din Codul de procedură penală ar putea fi valorificată doar în faza de judecată, intrând în atribuțiile instanței de judecată competente să soluționeze fondul cauzei să pronunțe — în condițiile art. 396 alin. (5)—(8) din Codul de procedură penală — o soluție de achitare sau încetare a procesului penal. (...) valorificarea cazurilor care împiedică punerea în mișcare și exercitarea acțiunii penale excedează competenței judecătorului de cameră preliminară.”

35. *Încheierea nr. 422 din 30 iunie 2022*, pronunțată în calea de atac a contestației formulate în procedura în cameră preliminară, prin care s-a arătat că în cadrul procedurii camerei preliminare se efectuează un control de legalitate *a posteriori* atât a actului de trimitere în judecată, a efectuării actelor de către organele de urmărire penală, cât și a probelor pe care se bazează acesta, iar obiectul acestei proceduri nu include aspecte legate de temeinicia trimiterii în judecată sau de posibilitatea de a ordona administrarea unor probe noi de către procuror. Aspectele privind împlinirea sau neîmplinirea cursului termenului de prescripție generală și existența sau inexistența vreunui caz de întrerupere, precum și neregularitatea întocmirii rechizitoriului constând în împrejurarea că nu se poate determina legea penală mai favorabilă nu pot forma obiectul analizei judecătorului de cameră preliminară, ci doar obiectul analizei instanței de judecată investite cu soluționarea cauzei. În ceea ce privește prescripția răspunderii penale, s-a considerat că aprecierea asupra acestei cauze de încetare a procesului penal urmează a fi realizată de către instanța care judecă dosarul în fond, și nu de către judecătorul de cameră preliminară.

36. *Încheierea nr. 85 din 2 februarie 2023*, pronunțată în calea de atac a contestației formulate în procedura în cameră preliminară, prin care s-a reținut că aspectele privind constatarea împlinirii termenului de prescripție, cu consecința încetării procesului penal, nu pot face obiectul procedurii de cameră preliminară, acest aspect urmând să fie analizat de către instanța de judecată în cursul judecății.

37. *Încheierea nr. 59 din 3 februarie 2023*, definitivă la data de 31 mai 2023, prin Încheierea nr. 5, prin care au fost respinse

contestațiile formulate de inculpați (ambele încheieri fiind pronunțate de Secția penală a Înaltei Curți de Casație și Justiție). În considerentele acestora s-a menționat în legătură cu solicitările ce vizează nelegalitatea ordonanțelor de efectuare în continuare a urmăririi penale *in personam* și de punere în mișcare a acțiunii penale, precum și a rechizitoriului, emise în condițiile existenței unei cauze care înlătură răspunderea penală, respectiv prescripția răspunderii penale, în raport cu deciziile nr. 297 din 26 aprilie 2018 și nr. 358 din 26 mai 2022 ale Curții Constituționale și Decizia nr. 67 din 25 octombrie 2022 a Înaltei Curți de Casație și Justiție — Completul pentru dezlegarea unor chestiuni de drept în materie penală, că nu pot fi avute în vedere, întrucât excedează obiectului procedurii de cameră preliminară, având în vedere că reținerea intervenției sau neintervenției prescripției răspunderii penale este o chestiune care ține de fondul cauzei, și nicidecum nu poate fi cenzurată sub aspectul îndeplinirii condițiilor în această etapă a procesului penal.

3. Jurisprudența și punctele de vedere exprimate de către curțile de apel și instanțele judecătorești arondate

38. În urma consultării instanțelor de judecată, în conformitate cu dispozițiile art. 476 alin. (10) din Codul de procedură penală cu referire la art. 473 alin. (5) din Codul de procedură penală, s-a evidențiat o *orientare jurisprudențială majoritară*, potrivit căreia în cadrul procedurii în cameră preliminară nu se poate constata, pe cale incidentală, împlinirea termenului de prescripție a răspunderii penale ca temei al nelegalității actelor de urmărire penală efectuate, precum și a probelor administrate ulterior intervenirii prescripției.

39. În argumentarea acestei opinii jurisprudențiale, pomindu-se de la obiectul procedurii în cameră preliminară care îl constituie verificarea legalității sesizării instanței, a efectuării actelor de urmărire penală și a administrării probelor, precum și de la interpretarea dispozițiilor art. 17 din Codul de procedură penală care reglementează în ce stadii procesuale pot fi date soluții de stingere a procesului penal pentru incidența vreunui din cazurile prevăzute de art. 16 alin. (1) din Codul de procedură penală, s-a arătat că judecătorul de cameră preliminară nu poate examina aspecte ce țin de temeinicia acuzației penale, cum ar fi constatarea împlinirii termenului de prescripție a răspunderii penale, care, în anumite situații, presupune identificarea legii penale mai favorabile și/sau verificarea și stabilirea corectă a încadrării juridice a bazei factuale descrise prin rechizitoriu, demersuri incompatibile cu această etapă a procedurii judiciare, motiv pentru care, ulterior trimiterii în judecată a autorului și participanților la săvârșirea activității infracționale, numai instanța care judecă cauza pe fond poate reține existența unei cauze de încetare a procesului penal, dispunând în consecință.

40. Ca atare, s-a concluzionat că examinarea pe cale incidentală a instituției prescripției răspunderii penale prin raportare la deciziile nr. 297 din 26 aprilie 2018 și nr. 358 din 26 mai 2022 ale Curții Constituționale și Decizia nr. 67 din 25 octombrie 2022 a Înaltei Curți de Casație și Justiție — Completul pentru dezlegarea unor chestiuni de drept în materie penală nu este permisă, având în vedere obiectul procedurii în cameră preliminară, o interpretare contrară echivalând cu o depășire a limitelor de competență funcțională a organului judiciar stabilite de legiuitor pentru această etapă procesuală.

41. Acest punct de vedere a fost exprimat de următoarele curți de apel/tribunale și instanțe arondate: *Curtea de Apel Alba Iulia*, Tribunalul Alba, Tribunalul Hunedoara, Tribunalul Sibiu, Judecătoria Aiud, Judecătoria Hunedoara, Judecătoria Deva, Judecătoria Sibiu; *Curtea de Apel Bacău*, Tribunalul Bacău, Tribunalul Neamț, Judecătoria Onești, Judecătoria Moinești,

Judecătoria Piatra-Neamț; *Curtea de Apel Brașov*, Tribunalul Covasna, Judecătoria Făgăraș și Judecătoria Rupea; *Curtea de Apel București* — Secția I penală, Tribunalul Giurgiu, Tribunalul Ialomița, Tribunalul Teleorman, Judecătoria Lehliu-Gară, Judecătoria Bolintin-Vale, Judecătoria Buftea, Judecătoria Slobozia, Judecătoria Urziceni, Judecătoria Alexandria, Judecătoria Roșiori de Vede, Judecătoria Zimnicea, Judecătoria Turnu Măgurele; *Curtea de Apel Cluj*, Tribunalul Cluj, Tribunalul Bistrița-Năsăud, Tribunalul Sălaj, Tribunalul Maramureș, Judecătoria Bistrița, Judecătoria Baia Mare, Judecătoria Vișeu de Sus; *Curtea de Apel Craiova*, Tribunalul Gorj, Tribunalul Mehedinți, Judecătoria Târgu Jiu, Judecătoria Drobeta-Turnu Severin, Judecătoria Strehaia, Judecătoria Orșova, Judecătoria Caracal, Judecătoria Balș, Judecătoria Corabia; *Curtea de Apel Galați*, Tribunalul Galați, Tribunalul Vrancea; *Curtea de Apel Oradea* și Tribunalul Bihor; *Curtea de Apel Ploiești*, Judecătoria Ploiești, Judecătoria Câmpina, Judecătoria Vălenii de Munte și Judecătoria Sinaia; *Curtea de Apel Suceava*, Tribunalul Suceava, Tribunalul Botoșani și Judecătoria Botoșani; *Curtea de Apel Timișoara*; Tribunalul Tulcea și Tribunalul Constanța; Tribunalul Argeș; Tribunalul Vaslui, Judecătoria Vaslui, Judecătoria Iași, Judecătoria Răducăneni și Judecătoria Pașcani.

42. Au fost identificate și transmise hotărâri judecătorești relevante în susținerea acestei opinii de către următoarele instanțe: Curtea de Apel Brașov (Încheierea penală nr. 13/CP din 19 ianuarie 2022 și Încheierea penală nr. 202/CP din 7 decembrie 2022), Judecătoria Făgăraș (Încheierea din data de 17 octombrie 2022, pronunțată în Dosarul nr. 3.263/226/2022/a1), Curtea de Apel București — Secția a II-a penală (Încheierea nr. 101/CO-CP din 10 aprilie 2019), Curtea de Apel Craiova (Încheierea nr. 59 din 21 iulie 2022), Curtea de Apel Cluj (Încheierea penală nr. 259 din 6 decembrie 2022), Tribunalul Maramureș (Încheierea penală nr. 44/CCP din 30 martie 2023), Judecătoria Baia Mare (Încheierea penală nr. 2.942 din 21 septembrie 2022 și Încheierea penală nr. 526 din 1 februarie 2023), Tribunalul Sălaj (Încheierea penală nr. 25 din 30 septembrie 2022 și Încheierea penală nr. 32 din 16 decembrie 2022), Curtea de Apel Suceava (Încheierea nr. 31 din 21 martie 2023), Tribunalul Botoșani (Încheierea nr. 281 din 7 decembrie 2022), Curtea de Apel Timișoara (Încheierea din 4 iunie 2018, pronunțată în Dosarul nr. 357/59/2018/a1), Tribunalul Constanța (Încheierea penală nr. 190 din 24 martie 2023), Tribunalul Mureș (Încheierea penală nr. 15/CCP din 20 ianuarie 2023), Judecătoria Reghin (Încheierea finală cameră preliminară nr. 196 din 4 noiembrie 2022), Judecătoria Aiud (Încheierea finală cameră preliminară nr. 462 din 6 noiembrie 2019 și Încheierea finală cameră preliminară nr. 209 din 25 mai 2022), Judecătoria Iași (Încheierea finală cameră preliminară nr. 149/a1 din 17 februarie 2023) și Judecătoria Vaslui (Încheierea finală cameră preliminară din 25 noiembrie 2022, pronunțată în Dosarul nr. 3.447/333/2022/a1).

43. În *sens contrar*, opinia exprimată de Curtea de Apel București — Secția a II-a penală, Tribunalul București, Tribunalul Ilfov, Judecătoria Cornetu, Judecătoria Videle; *Curtea de Apel Constanța*; *Curtea de Apel Iași*, Tribunalul Iași, Judecătoria Huși și Judecătoria Bârlad; *Curtea de Apel Pitești*; *Curtea de Apel Târgu Mureș*; Tribunalul Brașov și Judecătoria Brașov; Tribunalul Prahova și Judecătoria Mizil; Tribunalul Timiș și Judecătoria Timișoara; Judecătoria Alba Iulia, Judecătoria Agnita, Judecătoria Avrig, Judecătoria Hațeg și Judecătoria Petroșani; Judecătoria Zalău; Tribunalul Dolj, Tribunalul Olt, Judecătoria Craiova, Judecătoria Motru, Judecătoria Băilești, Judecătoria Calafat, Judecătoria Filiași, Judecătoria Segarcea, Judecătoria Vânju Mare, Judecătoria Târgu Cărbunești și

Judecătoria Novaci; Judecătoria Brăila; Judecătoria Negrești-Oaș; Judecătoria Roman și Judecătoria Târgu-Neamț constă în aceea că judecătorul de cameră preliminară poate constata intervenită prescripția răspunderii penale pe cale incidentală, ca temei al nelegalității actelor de urmărire penală efectuate și a probelor administrate în cauză ulterior împlinirii termenului de prescripție, întrucât, în raport cu obiectul procedurii în cameră preliminară, precum și cu prevederile art. 309 alin. (1) din Codul de procedură penală care nu permit punerea în mișcare a acțiunii penale când există vreunul din cazurile de împiedicare prevăzute de art. 16 alin. (1) din Codul de procedură penală, exercitarea acțiunii penale ca instrument juridic prin care se aduce în fața organelor judiciare conflictul de drept penal se realizează cu respectarea principiului legalității consacrat de art. 2 din Codul de procedură penală. Drept urmare, s-a conchis că existența unui caz de împiedicare a punerii în mișcare a acțiunii penale atrage nelegalitatea actelor de urmărire penală efectuate, împrejurare ce atrage restituirea cauzei la parchet, în condițiile art. 346 alin. (1) lit. a) din Codul de procedură penală.

44. Această orientare se reflectă în practica următoarelor instanțe: Curtea de Apel Alba Iulia (Încheierea nr. 40 din 18 iulie 2022), Tribunalul Constanța (Încheierea finală cameră preliminară nr. 6 din 16 ianuarie 2023), Tribunalul Dâmbovița (Încheierea din 23 februarie 2023, pronunțată în Dosarul nr. 3.973/120/2022/a1), Tribunalul Vaslui (Încheierea finală cameră preliminară nr. 3/CC din 26 ianuarie 2023).

45. Suplimentar, într-un punct de vedere nuanțat, Judecătoria Alba Iulia a arătat că împlinirea termenului de prescripție a răspunderii penale poate fi constatată pe cale incidentală de judecătorul de cameră preliminară doar în cazul în care actele de urmărire penală și probele a căror nelegalitate se contestă au fost efectuate, respectiv administrate, după data de 9 iunie 2022, când a fost publicată Decizia nr. 358 din 26 mai 2022 a Curții Constituționale, o interpretare contrară conducând la sancționarea organului de urmărire penală pentru lipsa de previziune în legătură cu o interpretare ulterioară dată de instanța de contencios constituțional și considerată ca fiind conformă cu legea fundamentală.

VII. Jurisprudența Curții Constituționale

46. Prin Decizia nr. 838 din 8 decembrie 2015, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 158 din 1 martie 2016, prin care a fost respinsă excepția de neconstituționalitate a dispozițiilor art. 342, art. 345 alin. (1) și (2), art. 346 alin. (1) și (4) și art. 374 din Codul de procedură penală, „Curtea a constatat că judecătorul de cameră preliminară nu se poate pronunța asupra aspectelor legate de temeinicia acuzației, acesta fiind atributul exclusiv al instanței competente să judece fondul cauzei”.

47. Considerentele acestei decizii se regăsesc și în alte hotărâri pronunțate de instanța de contencios constituțional, prin care au fost respinse, ca neîntemeiate, excepții de neconstituționalitate ale prevederilor art. 342 din Codul de procedură penală, respectiv deciziile nr. 253 din 25 aprilie 2017 (publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 570 din 18 iulie 2017), nr. 516 din 6 iulie 2017 (publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 844 din 25 octombrie 2017) și nr. 241 din 16 aprilie 2019 (publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 522 din 4 iulie 2019).

48. Prin deciziile nr. 239 din 19 aprilie 2018 și nr. 116 din 15 martie 2022, publicate în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 584 din 10 iulie 2018, respectiv nr. 770 din 2 august 2022, au fost respinse, ca neîntemeiate, printre altele, excepțiile de neconstituționalitate ale dispozițiilor art. 342—346 din Codul de procedură penală, reținându-se că „existența unui caz dintre cele prevăzute de art. 16 alin. (1) lit. a)—j) din Codul de

procedură penală ar putea fi valorificată doar în faza de judecată, fiind de competența instanței de judecată competente să soluționeze fondul cauzei să pronunțe — în condițiile art. 396 alin. (5)—(8) din Codul de procedură penală — o soluție de achitare sau încetare a procesului penal. Curtea constată că valorificarea cazurilor care împiedică punerea în mișcare și exercitarea acțiunii penale excedează competenței judecătorului de cameră preliminară, astfel cum este aceasta circumscrisă în raport cu obiectul camerei preliminare (...). (...) instituția procesuală a camerei preliminare nu aparține nici urmăririi penale, nici judecării, fiind echivalentă unei noi faze a procesului penal, iar, din reglementarea atribuțiilor pe care funcția exercitată de judecătorul de cameră preliminară le presupune, activitatea acestuia nu privește fondul cauzei, actul procesual exercitat de către acesta neantamând și nedisponând, în sens pozitiv sau negativ, cu privire la elementele esențiale ale raportului de conflict: faptă, persoană și vinovăție”.

49. Prin deciziile nr. 520 din 24 septembrie 2019 și nr. 470 din 27 octombrie 2022, publicate în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 43 din 22 ianuarie 2020, respectiv nr. 124 din 14 februarie 2023, prin care au fost respinse, printre altele, excepțiile de neconstituționalitate ale dispozițiilor art. 17 din Codul de procedură penală, Curtea a statuat că, „într-adevăr, potrivit dispozițiilor art. 17 alin. (2) din Codul de procedură penală, coroborate cu cele ale art. 342 și următoarele din același cod, ce reglementează procedura camerei preliminare, judecătorul de cameră preliminară nu are posibilitatea de a pronunța o soluție de stingere a acțiunii penale, pentru vreunul dintre motivele prevăzute la art. 16 alin. (1) lit. f) din Codul de procedură penală, în speță, pentru intervenirea prescripției răspunderii penale. Pentru acest motiv, în ipoteza anterior arătată, judecătorul de cameră preliminară este obligat să recurgă la un artificiu procedural, mai exact la începerea judecării, pentru a putea constata că, în privința anumitor fapte din cuprinsul rechizitoriului, s-a împlinit termenul de prescripție a răspunderii penale”.

50. Decizia nr. 1.092 din 18 decembrie 2012, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 67 din 31 ianuarie 2013, prin care s-a statuat că prevederile privind prescripția specială din art. 124 din Codul penal (n.n. 1969), astfel cum au fost modificate prin Legea nr. 63/2012, „sunt constituționale în măsura în care nu împiedică aplicarea legii penale mai favorabile faptelor săvârșite sub imperiul legii vechi”, reținându-se că „prescripția aparține dreptului penal material, și nu dreptului procesual penal, (...) fiind o cauză de înlăturare a răspunderii penale” prin care „se înlătură și acțiunea penală, dar acesta este un efect derivat, de ordin procesual, ce decurge din primul efect, din înlăturarea răspunderii penale, efect de ordin material”, motiv pentru care „termenul de prescripție specială prevăzut de legea veche are valențe constituționale în măsura în care ultraactivează aplicându-se faptelor comise sub imperiul său și care, în acord cu principiul securității juridice, nu au fost judecate definitiv până la apariția legii noi”, în timp ce „termenul de prescripție specială prevăzut de legea nouă este constituțional în măsura în care se aplică numai faptelor săvârșite sub imperiul noii soluții legislative”.

51. Decizia nr. 297 din 26 aprilie 2018, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 518 din 25 iunie 2018, prin care s-a constatat că soluția legislativă care prevede întreruperea cursului termenului prescripției răspunderii penale prin îndeplinirea „oricărui act de procedură în cauză”, din cuprinsul dispozițiilor art. 155 alin. (1) din Codul penal, este neconstituțională, având în vedere că „prescripția răspunderii penale este o instituție de drept penal substanțial care are la bază trecerea timpului”, motiv pentru care „dispozițiile legale ce

reglementează termenul de prescripție a răspunderii penale și modalitatea de aplicare a acestora au o importanță considerabilă, atât pentru activitatea organelor judiciare ale statului, cât și pentru persoanele care săvârșesc infracțiuni.”

52. Decizia nr. 358 din 26 mai 2022, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 565 din 9 iunie 2022, prin care s-a constatat că *dispozițiile art. 155 alin. (1) din Codul penal sunt neconstituționale*, reținându-se „că, în condițiile stabilirii naturii juridice a Deciziei nr. 297 din 26 aprilie 2018 ca decizie simplă/extremă, în absența intervenției active a legiuitorului, obligatorie potrivit art. 147 din Constituție, pe perioada cuprinsă între data publicării respectivei decizii și până la intrarea în vigoare a unui act normativ care să clarifice norma, prin reglementarea expresă a cazurilor apte să întrerupă cursul termenului prescripției răspunderii penale, fondul activ al legislației nu conține vreun caz care să permită întreruperea cursului prescripției răspunderii penale.”

VIII. Dispoziții legale incidente

Legea nr. 286 din 17 iulie 2009 privind Codul penal

Art. 5. — Aplicarea legii penale mai favorabile până la judecarea definitivă a cauzei

„(1) În cazul în care de la săvârșirea infracțiunii până la judecarea definitivă a cauzei au intervenit una sau mai multe legi penale, se aplică legea mai favorabilă.”

Art. 155. — Întreruperea cursului prescripției răspunderii penale

„(1) Cursul termenului prescripției răspunderii penale se întrerupe prin îndeplinirea oricărui act de procedură în cauză.”

Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 71 din 30 mai 2022 Articol unic

„La articolul 155 din Legea nr. 286/2009 privind Codul penal, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 510 din 24 iulie 2009, cu modificările și completările ulterioare, alineatul (1) se modifică și va avea următorul cuprins:

«(1) Cursul termenului prescripției răspunderii penale se întrerupe prin îndeplinirea oricărui act de procedură în cauză care, potrivit legii, trebuie comunicat suspectului sau inculpatului.»”

Legea nr. 135 din 1 iulie 2010 privind Codul de procedură penală

Art. 16. — Cazurile care împiedică punerea în mișcare și exercitarea acțiunii penale

„(1) Acțiunea penală nu poate fi pusă în mișcare, iar când a fost pusă în mișcare nu mai poate fi exercitată dacă: (...)

f) a intervenit amnistia sau prescripția, decesul suspectului ori al inculpatului persoană fizică sau s-a dispus radierea suspectului ori inculpatului persoană juridică; (...).”

Art. 17. — Stingerea acțiunii penale

„(1) În cursul urmăririi penale acțiunea penală se stinge prin clasare sau prin renunțare la urmărirea penală, în condițiile prevăzute de lege.

(2) În cursul judecății acțiunea penală se stinge prin rămânerea definitivă a hotărârii judecătorești de condamnare, renunțare la aplicarea pedepsei, amânarea aplicării pedepsei, achitare sau încetare a procesului penal.”

Art. 309. — Punerea în mișcare a acțiunii penale

„(1) Acțiunea penală se pune în mișcare de procuror, prin ordonanță, în cursul urmăririi penale, când acesta constată că există probe din care rezultă că o persoană a săvârșit o infracțiune și nu există vreunul dintre cazurile de împiedicare prevăzute la art. 16 alin. (1).”

Art. 315 — Clasarea

„(1) Clasarea se dispune când: (...)

b) există unul dintre cazurile prevăzute la art. 16 alin. (1).”

Art. 342 — Obiectul procedurii în camera preliminară

„Obiectul procedurii camerei preliminare îl constituie verificarea, după trimiterea în judecată, a competenței și a legalității sesizării instanței, precum și verificarea legalității administrării probelor și a efectuării actelor de către organele de urmărire penală.”

Art. 345 — Procedura în camera preliminară

„(...) (3) În cazul în care judecătorul de cameră preliminară constată neregularități ale actului de sesizare sau în cazul în care sancționează potrivit art. 280—282 actele de urmărire penală efectuate cu încălcarea legii ori dacă exclude una sau mai multe probe administrate, în termen de 5 zile de la comunicarea încheierii, procurorul remediază neregularitățile actului de sesizare și comunică judecătorului de cameră preliminară dacă menține dispoziția de trimitere în judecată ori solicită restituirea cauzei.”

Art. 346 — Soluțiile

„(...) (3) Judecătorul de cameră preliminară restituie cauza la parchet dacă:

a) rechizitoriul este neregularitar întocmit, iar neregularitatea nu a fost remediată de procuror în termenul prevăzut la art. 345 alin. (3), dacă neregularitatea atrage imposibilitatea stabilirii obiectului sau limitelor judecății;

b) a exclus toate probele administrate în cursul urmăririi penale;

c) procurorul solicită restituirea cauzei, în condițiile art. 345 alin. (3), ori nu răspunde în termenul prevăzut de aceleași dispoziții.

(4) În toate celelalte cazuri în care a constatat neregularități ale actului de sesizare, a exclus una sau mai multe probe administrate ori a sancționat potrivit art. 280—282 actele de urmărire penală efectuate cu încălcarea legii, judecătorul de cameră preliminară dispune începerea judecății.”

IX. Opinia judecătorului-raportor

53. Opinia judecătorului-raportor a fost în sensul respingerii, ca inadmisibilă, a sesizării formulate de Curtea de Apel Constanța, Secția penală și pentru cauze penale cu minori și de familie, în Dosarul nr. 4.392/118/2022/a1, întrucât chestiunea pusă în dezbaterea Completului pentru dezlegarea unor chestiuni de drept în materie penală nu reprezintă o veritabilă problemă de drept care să necesite o dezlegare cu valoare de principiu din partea instanței supreme și, totodată, nu este îndeplinită condiția privind existența unei relații de dependență între lămurirea acestei chestiuni și soluționarea pe fond a cauzei cu care a fost investită instanța de trimitere.

X. Înalta Curte de Casație și Justiție

54. Examinând sesizarea formulată de Curtea de Apel Constanța, Secția penală și pentru cauze penale cu minori și de familie, în Dosarul nr. 4.392/118/2022/a1, raportul întocmit de judecătorul-raportor și chestiunea de drept ce se solicită a fi dezlegată, reține următoarele:

55. Legiuitorul, enumerând în cuprinsul art. 475 din Codul de procedură penală condițiile de admisibilitate a sesizării Înaltei Curți de Casație și Justiție în vederea pronunțării unei hotărâri prealabile pentru dezlegarea unei chestiuni de drept, a conferit anumitor instanțe, inclusiv curții de apel, investite cu soluționarea unei cauze în ultimă instanță, care constată, în cursul judecății, existența unei chestiuni de drept de a cărei lămurire depinde soluționarea pe fond a cauzei și asupra căreia instanța supremă nu a statuat încă printr-o hotărâre prealabilă sau printr-un recurs în interesul legii și nici nu face obiectul unui asemenea recurs, posibilitatea de a sesiza instanța supremă în scopul obținerii unei hotărâri prin care să se dea o rezolvare de principiu respectivei probleme de drept.

56. Astfel, pentru a fi admisibilă o asemenea sesizare trebuie îndeplinite cumulativ următoarele cerințe: existența unei cauze aflate în curs de judecată în ultimul grad de jurisdicție pe rolul uneia dintre instanțele prevăzute expres de textul de lege menționat, soluționarea pe fond a respectivei cauze să depindă de lămurirea chestiunii de drept ce formează obiectul sesizării, iar problema de drept să nu fi fost încă dezlegată de Înalta Curte de Casație și Justiție prin mecanismele legale ce asigură interpretarea și aplicarea unitară a legii de către instanțele judecătorești sau să nu facă în prezent obiectul unui recurs în interesul legii.

57. Nu în ultimul rând, admisibilitatea sesizării este condiționată, în mod esențial, așa cum rezultă din economia dispozițiilor legale invocate, de existența unei veritabile probleme de drept, care să facă necesară o rezolvare de principiu prin pronunțarea unei hotărâri prealabile de către Înalta Curte de Casație și Justiție, aceasta constituind, de fapt, premisa fundamentală ce justifică intervenția instanței supreme prin mecanismul de unificare a practicii judiciare instituit de art. 475 și următoarele din Codul de procedură penală.

58. În speță, se constată că este îndeplinită condiția privind existența unei cauze pendinte aflată în curs de soluționare în ultimă instanță, Curtea de Apel Constanța, Secția penală și pentru cauze penale cu minori și de familie, fiind investită, în Dosarul asociat nr. 4.392/118/2022/a1, cu contestațiile declarate, în temeiul art. 347 din Codul de procedură penală, de inculpații D.N., C.D.F. și P.N. împotriva Încheierii nr. 631 din data de 21 octombrie 2022 a Tribunalului Constanța, Secția penală, prin care s-a dispus, printre altele, respingerea, ca nefondate, a cererilor și excepțiilor formulate de cei trei inculpați, constatându-se legalitatea sesizării instanței prin Rechizitoriul nr. 116 bis/P/2010 din 10 iunie 2022 al Direcției Naționale Anticorupție — Serviciul Teritorial Constanța, efectuării actelor de urmărire penală și a administrării probelor, cu consecința dispunerii începerei judecătorești.

59. De asemenea, chestiunea ce formează obiectul întrebării cu care a fost sesizată instanța supremă nu a primit încă o rezolvare printr-o hotărâre prealabilă sau printr-un recurs în interesul legii și nici nu face obiectul unui asemenea recurs, așa cum rezultă din cuprinsul Adresei nr. 517/C/1230/III-5/2023 din 15 martie 2023 a Parchetului de pe lângă Înalta Curte de Casație și Justiție.

60. Astfel, se impune a se preciza că, în mod constant, în jurisprudența Completului pentru dezlegarea unor chestiuni de drept în materie penală, s-a stabilit că analiza acestei condiții trebuie să se raporteze atât la hotărârile pronunțate în una dintre procedurile prevăzute de art. 471 sau art. 475 și următoarele din Codul de procedură penală prin care s-a statuat în mod explicit asupra problemei de drept ridicată de instanța de trimitere, cât și la considerentele unor asemenea hotărâri, dacă acestea oferă suficiente elemente care să permită dezlegarea chestiunii de drept invocate (a se vedea, spre exemplu, deciziile nr. 22 din 14 septembrie 2017, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 823 din 18 octombrie 2017, și nr. 2 din 27 ianuarie 2022, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 234 din 9 martie 2022).

61. Or, se constată că problema a cărei rezolvare de principiu se solicită prin intermediul sesizării formulate de Curtea de Apel Constanța nu a mai fost examinată de instanța supremă în modalitatea în care a fost formulată, Înalta Curte de Casație și Justiție nestatuând în mod explicit asupra ei printr-unul din mecanismele legale ce asigură interpretarea și aplicarea unitară a legii de către instanțele judecătorești.

62. În schimb, nu sunt îndeplinite în cauză celelalte cerințe impuse de art. 475 din Codul de procedură penală, întrucât nu

există o veritabilă problemă de drept care să necesite o dezlegare cu valoare de principiu din partea instanței supreme, iar soluționarea pe fond a cauzei nu depinde de lămurirea chestiunii ce face obiectul prezentei sesizări.

63. Este de menționat că, sub acest din urmă aspect, Completul pentru dezlegarea unor chestiuni de drept în materie penală a statuat, prin Decizia nr. 11 din 2 iunie 2014, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 503 din 7 iulie 2014, asupra înțelesului ce trebuie atribuit sintagmei „*problemă de drept de a cărei lămurire depinde soluționarea pe fond a cauzei*”, arătând că „*admisibilitatea sesizării în vederea pronunțării unei hotărâri prealabile este condiționată atât în cazul în care vizează o normă de drept material, cât și atunci când privește o dispoziție de drept procesual de împrejurarea ca interpretarea dată de instanța supremă să aibă consecințe juridice asupra modului de rezolvare a fondului cauzei. Cu alte cuvinte, între problema de drept a cărei lămurire se solicită și soluția dată asupra acțiunii penale și/sau civile de către instanța pe rolul căreia se află cauza în ultimul grad de jurisdicție trebuie să existe o relație de dependență, în sensul ca decizia Înaltei Curți pronunțată în procedura prevăzută de art. 476—477 din Codul de procedură penală să fie de natură a produce un efect concret asupra conținutului hotărârii din procesul principal, cerința pertinentei fiind expresia utilității pe care rezolvarea de principiu a chestiunii de drept invocate o are în cadrul soluționării pe fond a litigiului.*”

64. Ulterior, considerentele acestei decizii au fost preluate de Înalta Curte de Casație și Justiție și în cuprinsul altor hotărâri date în procedura reglementată de dispozițiile art. 475 și următoarele din Codul de procedură penală, prin care au fost respinse, ca inadmisibile, sesizările cu care a fost investită, relevante fiind deciziile nr. 17 din 1 septembrie 2014, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 691 din 22 septembrie 2014; nr. 19 din 15 septembrie 2014, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 769 din 23 octombrie 2014; nr. 24 din 6 octombrie 2014, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 823 din 11 noiembrie 2014; nr. 7 din 17 aprilie 2015, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 359 din 25 mai 2015; nr. 26 din 29 octombrie 2015, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 77 din 2 februarie 2016; nr. 28 din 29 octombrie 2015, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 912 din 9 decembrie 2015; nr. 1 din 25 ianuarie 2017, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 152 din 28 februarie 2017; nr. 20 din 14 iunie 2017, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 542 din 10 iulie 2017; nr. 9 din 19 iunie 2018, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 696 din 9 august 2018; nr. 11 din 12 septembrie 2018, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 907 din 29 octombrie 2018; nr. 14 din 26 septembrie 2018, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 988 din 22 noiembrie 2018; nr. 7 din 21 martie 2019, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 365 din 10 mai 2019; nr. 21 din 29 octombrie 2019, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 981 din 5 decembrie 2019; nr. 21 din 7 iulie 2020, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 118 din 4 februarie 2021; nr. 12 din 18 februarie 2021, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 355 din 7 aprilie 2021; nr. 17 din 17 martie 2021, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 514 din 18 mai 2021; nr. 68 din 29 septembrie 2021, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 56 din 19 ianuarie 2022; nr. 17 din 31 martie 2022, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 511 din 24 mai 2022; nr. 30 din 25 mai 2022, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 673 din 6 iulie 2022, și nr. 44 din 19 septembrie 2022, publicată în

Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 1205 din 15 decembrie 2022.

65. Jurisprudența instanței supreme s-a întemeiat, în fundamentarea concluziei privitoare la semnificația acestei condiții de admisibilitate a sesizării Completului pentru dezlegarea unor chestiuni de drept în materie penală, pe interpretarea sistematică a reglementărilor ce au ca finalitate unificarea practicii judiciare, sens în care a constatat că procedura sesizării în vederea pronunțării unei hotărâri prealabile, instituită de codificarea procesual penală în art. 475 și următoarele, este vădit mai restrictivă decât cea a recursului în interesul legii, prevăzută de art. 471 și următoarele din același cod, dar și pe rațiuni ce țin de evoluția legislativă a conținutului primului text de lege menționat, în cuprinsul căruia, prin art. 102 pct. 284 din Legea nr. 255/2013 pentru punerea în aplicare a Legii nr. 135/2010 privind Codul de procedură penală și pentru modificarea și completarea unor acte normative care cuprind dispoziții procesual penale, a fost introdusă expresia „pe fond”, care lipsea din prima formă adoptată a Codului. În aceste condiții, s-a apreciat că, prin reformularea art. 475 din Codul de procedură penală, s-a urmărit „tocmai excluderea de la această procedură ce vizează asigurarea unei practici unitare a problemelor de drept de care nu depinde soluționarea pe fond a litigiilor penale, chestiuni ce urmează a fi supuse interpretării numai pe calea recursului în interesul legii, în situația în care sunt îndeplinite și celelalte condiții de admisibilitate reglementate de Codul de procedură penală” (deciziile nr. 11 din 2 iunie 2014, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 503 din 7 iulie 2014; nr. 7 din 17 aprilie 2015, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 359 din 25 mai 2015; nr. 1 din 25 ianuarie 2017, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 152 din 28 februarie 2017 și nr. 11 din 12 septembrie 2018, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 907 din 29 octombrie 2018).

66. De asemenea, și în jurisprudența recentă a Înaltei Curți se regăsesc aceleași repere de interpretare a cerinței referitoare la existența unei relații de dependență între lămurirea problemei de drept vizată de întrebarea prealabilă și soluționarea pe fond a cauzei, în condițiile în care se statuează că dezlegarea chestiunii de drept ce formează obiectul sesizării trebuie să fie determinantă pentru rezolvarea acțiunii penale sau a acțiunii civile în procesul penal, împrejurare ce presupune ca respectiva chestiune să vizeze, de regulă, un aspect de drept material și, doar excepțional, o problemă de drept procesual, în măsura în care soluția dată asupra acesteia s-ar repercuta semnificativ asupra rezolvării fondului litigiului (deciziile nr. 7 din 10 martie 2020, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 568 din 30 iunie 2020; nr. 12 din 18 februarie 2021, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 355 din 7 aprilie 2021; nr. 17 din 17 martie 2021, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 514 din 18 mai 2021; nr. 65 din 29 septembrie 2021, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 81 din 27 ianuarie 2022; nr. 21 din 4 mai 2022, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 592 din 17 iunie 2022 și nr. 30 din 25 mai 2022, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 673 din 6 iulie 2022).

67. Completul pentru dezlegarea unor chestiuni de drept în materie penală s-a pronunțat în același sens și prin Decizia nr. 2 din 27 ianuarie 2022, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 234 din 9 martie 2022, în care s-a reținut că „nu este îndeplinită condiția referitoare la legătura problemei de drept ce se solicită a fi dezlegată cu soluționarea pe fond a cauzei din perspectiva existenței unei chestiuni de drept care să vizeze o judecată propriu-zisă a soluționării acțiunii penale a unei cauze, astfel cum prevăd dispozițiile art. 349 și următoarele din Codul de procedură penală în titlul III intitulat «Judecata» din Partea specială. (...) în cauza dedusă judecătii, chestiunea de drept cu

care a fost sesizată Înalta Curte vizează procedura de cameră preliminară al cărei obiect este reglementat în dispozițiile art. 342 din Codul de procedură penală, situație în care dispozițiile art. 453 alin. (1) lit. e) din Codul de procedură penală nu pot fi aplicate prin analogie acestor dispoziții și nici subsumate noțiunii de «soluționare a acțiunii penale pe fond a unei cauze»”.

68. Deopotrivă, în considerentele Deciziei nr. 38 din 9 iunie 2022, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 671 din 5 iulie 2022, prin care s-a respins, ca inadmisibilă, sesizarea având ca obiect stabilirea, în interpretarea art. 250² din Codul de procedură penală, a naturii juridice a termenelor de 6 luni și, respectiv, de 1 an, în care se verifică periodic subzistența temeiurilor care au determinat luarea sau menținerea măsurii asigurătorii, Completul pentru dezlegarea unor chestiuni de drept în materie penală a reținut că, „în cauza ce a generat chestiunea de drept pendinte, completul Curții de Apel (...) este investit cu soluționarea căii de atac exercitate împotriva încheierii de menținere a măsurii asigurătorii dispuse anterior în faza de urmărire penală. Soluția asupra acestei probleme de drept, în sensul menținerii ori încetării măsurilor asigurătorii, nu are legătură cu soluționarea acțiunii penale sau civile în cauza penală. (...). Totodată, existența acestei măsuri nu este de natură a contribui la stabilirea soluției pe fond a laturii civile/penale în prezenta cauză, ea urmând a facilita recuperarea pagubei produse prin infracțiune, acoperirea cheltuielilor judiciare sau confiscarea bunurilor. Prin urmare, întrebarea evidențiată în sesizarea de față (...) nu îndeplinește criteriul de admisibilitate analizat, reprezentând o chestiune incidentală, astfel că răspunsul la această întrebare nu influențează soluția ce ar putea fi dată raportului juridic de conflict dedus judecătii și nici rezolvarea acțiunii civile.”

69. Așadar, din modul de definire/caracterizare a acestei condiții de admisibilitate a sesizării consacrat în jurisprudența constantă a Completului pentru dezlegarea unor chestiuni de drept în materie penală reiese că relația de dependență dintre interpretarea dată de Înalta Curte de Casație și Justiție, prin intermediul acestui mecanism de unificare a practicii judiciare, și rezolvarea pe fond a cauzei se verifică prin aptitudinea respectivei interpretări de a produce un efect concret asupra conținutului hotărârii din procesul în care a fost formulată întrebarea prealabilă, un asemenea raport de conexitate neexistând în acele situații în care, oricare ar fi dezlegarea dată problemei de drept de către instanța supremă, aceasta nu va avea nicio influență asupra soluției pe fond a litigiului.

70. În speță, instanța de trimitere fiind investită cu judecarea contestațiilor formulate de trei dintre inculpați, în temeiul art. 347 din Codul de procedură penală, împotriva hotărârii judecătorești de cameră preliminară prin care s-a dispus începerea judecătii, subsecvent respingerii ca nefondate a cererilor și excepțiilor formulate în cauză și a constatării legalității sesizării instanței, a administrării probelor și a efectuării actelor de urmărire penală, soluționarea căilor de atac nu poate fi în niciun fel influențată de eventuala incidență a vreunui din cazurile de împiedicare a punerii în mișcare și a exercitării acțiunii penale reglementate de art. 16 alin. (1) din Codul de procedură penală, având în vedere că aplicabilitatea acestor dispoziții nu poate fi constatată în procedura în camera preliminară, al cărei obiect este strict circumscris dispozițiilor art. 342 din același cod, ci doar în etapa judecătii, cu ocazia rezolvării pe fond a acțiunii penale.

71. Astfel, potrivit prevederilor art. 342 din Codul de procedură penală, competența judecătorești de cameră preliminară constă în verificarea, după trimiterea în judecată, a competenței și legalității sesizării instanței, precum și în examinarea legalității administrării probelor și a efectuării actelor de către organele de urmărire penală și, ca atare, acestuia, în exercitarea funcției, nu îi este permis să facă aprecieri asupra

fondului și să dispună asupra elementelor esențiale ale raportului de conflict de drept penal, respectiv faptă, persoană și vinovăție.

72. Pe de altă parte, însă, nu se poate nega înrăurirea pe care această procedură o are asupra fazelor de judecată ulterioare, aspect, de altfel, recunoscut de Curtea Constituțională în considerentele deciziilor nr. 641 din 11 noiembrie 2014, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 887 din 5 decembrie 2014, și nr. 802 din 5 decembrie 2017, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 116 din 6 februarie 2018, prin care a reținut că „rezultatul (...) referitor la stabilirea legalității administrării probelor și a efectuării actelor procesuale de către organele de urmărire penală are o influență directă asupra desfășurării judecătii pe fond, putând să fie decisiv pentru stabilirea vinovăției/nevinovăției inculpatului”.

73. Mai mult, chiar Înalta Curte de Casație și Justiție — Completul pentru dezlegarea unor chestiuni de drept în materie penală, prin Decizia nr. 23 din 4 mai 2022, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 665 din 4 iulie 2022, prin care a stabilit că actul prin care procurorul remediază neregularitățile rechizitoriului, în condițiile prevăzute de art. 345 alin. (3) din Codul de procedură penală, nu este supus verificării pentru legalitate și temeinicie de către procurorul ierarhic superior, a constatat că este îndeplinită condiția admisibilității sesizării în ceea ce privește „înrăurirea decisivă avută de chestiunea de drept supusă interpretării nu doar asupra hotărârii finale în camera preliminară, ci, implicit, și asupra evoluției ulterioare a procesului penal”, chiar dacă „efectele dezlegării obligatorii date acestei probleme de drept se repercutează într-un mod indirect asupra rezolvării fondului cauzei”.

74. Cu toate acestea, la o analiză atentă a întrebării prealabile prin raportare la faza procesuală în care se află cauza (procedura în cameră preliminară) și la circumstanțele concrete ale acesteia, se observă că nu există legătura de dependență necesară dintre chestiunea de drept supusă interpretării și modul de rezolvare pe fond a procesului penal în curs, cerută cu caracter obligatoriu de dispozițiile procesuale penale incidente în această procedură (art. 475), în condițiile în care lămurirea aspectului ce formează obiectul sesizării nu se repercutează nici măcar în mod indirect, așa cum a statuat ca fiind suficient, pentru a se considera îndeplinită această condiție de admisibilitate, Completul pentru dezlegarea unor chestiuni de drept, în jurisprudența sa recentă, în contextul în care constatarea, ca efect al intervenirii prescripției răspunderii penale, a nelegalității actelor de urmărire penală și a probelor administrate, cu consecința excluderii și eliminării acestor mijloace de probă de la dosar, nu influențează soluția ce urmează a fi pronunțată de către instanța de judecată ca urmare a împlinirii termenului de prescripție.

75. Este adevărat că, odată începută cercetarea judecătorească, judecătorul fondului nu mai poate face aprecieri asupra probelor excluse, urmând a-și întemeia soluția inclusiv pe probatoriul validat de către judecătorul de cameră preliminară, în măsura în care nu îl înlătură, în totul sau în parte, pe motive de netemeinicie, împrejurare care dovedește că cele stabilite în procedura în cameră preliminară sub aspectul legalității administrării probelor și a efectuării actelor de urmărire penală au influență asupra stabilirii vinovăției/nevinovăției celui trimis în judecată, cu consecința pronunțării unei hotărâri de condamnare sau de achitare.

76. Așadar, eventuala nelegalitate a probelor administrate, precum și a efectuării actelor de urmărire penală nu ar fi de natură a produce un efect concret asupra conținutului hotărârii din procesul principal, întrucât constatarea împlinirii termenului de prescripție a răspunderii penale pentru infracțiunile deduse judecătii, reflectată în pronunțarea unei soluții de încetare a

procesului penal, în temeiul art. 17 alin. (2) raportat la art. 16 alin. (1) lit. f) din Codul de procedură penală, nu reprezintă rezultatul modului în care sunt dezlegate, în mod definitiv, cererile și excepțiile invocate în procedura în camera preliminară.

77. Ca atare, hotărârea asupra contestațiilor promovate de inculpați împotriva încheierii de constatare a legalității sesizării instanței, a efectuării actelor de urmărire penală și a administrării probelor, precum și de dispunere a începerii judecătii, în sensul menținerii sau al excluderii probelor și al validării sau al anulării actelor de urmărire penală contestate, nu are consecințe juridice asupra modalității de soluționare a acțiunii penale în procesul penal, după cum o asemenea consecință nu poate avea nici dezlegarea chestiunii de drept ce formează obiectul sesizării instanței supreme, neexistând legătura obiectivă între interpretarea realizată prin intermediul mecanismului prevăzut de art. 475 și următoarele din Codul de procedură penală și rezolvarea fondului litigiului (în același sens, Decizia nr. 38 din 9 iunie 2022 a Înaltei Curți de Casație și Justiție — Completul pentru dezlegarea unor chestiuni de drept în materie penală, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 671 din 5 iulie 2022, la care s-a făcut anterior referire).

78. De asemenea, dezlegarea prealabilă a problemei de drept sesizate nu ar avea o înrăurire decisivă nici asupra hotărârii finale în camera preliminară, în raport cu soluțiile ce pot fi dispuse în această etapă, conform dispozițiilor art. 346 alin. (3) din Codul de procedură penală, care enumeră expres și limitativ situațiile în care judecătorul de cameră preliminară poate dispune restituirea cauzei la parchet. Or, excluderea mai multor probe ca efect al nelegalității ordonanței de punere în mișcare a acțiunii penale nu conduce la restituirea cauzei la parchet, în lipsa solicitării procurorului făcută în acest sens, conform prevederilor art. 346 alin. (3) lit. c) din Codul de procedură penală, în caz contrar, soluția de restituire dispunându-se doar în ipoteza eliminării întregului probatoriu administrat la urmărirea penală, așa cum se prevede la lit. a) din același text de lege.

79. Drept urmare, raportat la toate aspectele expuse, se apreciază că lămurirea chestiunii ce formează obiectul întrebării prealabile nu se răsfrânge în niciun fel și nu poate avea vreo influență asupra modalității de soluționare a fondului cauzei, neexistând relația de dependență necesară între problema de drept supusă interpretării și rezolvarea acțiunii penale, împrejurare ce determină inadmisibilitatea sesizării pentru neîndeplinirea uneia dintre condițiile cumulative prevăzute de art. 475 din Codul de procedură penală.

80. Totodată, nu este îndeplinită nici cerința privind existența unei veritabile probleme de drept în înțelesul atribuit de practica constantă a Completului pentru dezlegarea unor chestiuni de drept în materie penală, care să impună cu necesitate o dezlegare cu valoare de principiu din partea Înaltei Curți de Casație și Justiție, neprezentând gradul de dificultate necesar care să permită intervenția instanței supreme prin pronunțarea unei hotărâri prealabile.

81. Sub acest aspect, se constată că, prin Decizia nr. 5 din 10 februarie 2016, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 183 din 11 martie 2016, s-a statuat, cu valoare de principiu, că „scopul acestei proceduri este de a da dezlegări asupra unor probleme veritabile și dificile de drept. Sesizarea Înaltei Curți de Casație și Justiție conform art. 475 din Codul de procedură penală trebuie efectuată doar în situația în care, în cursul soluționării unei cauze penale, se pune problema interpretării și aplicării unor dispoziții legale neclare, echivoce, care ar putea da naștere mai multor soluții. Interpretarea urmărește cunoașterea înțelesului exact al normei, clarificarea sensului și scopului acesteia, așa încât procedura prealabilă nu poate fi folosită în cazul în care aplicarea corectă a dreptului se

impune într-un mod atât de evident, încât nu lasă loc de îndoială cu privire la modul de soluționare a întrebării adresate.”

82. Prin deciziile nr. 6 din 2 martie 2016, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 287 din 15 aprilie 2016; nr. 19 din 27 septembrie 2016, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 874 din 1 noiembrie 2016; nr. 20 din 14 iunie 2017, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 542 din 10 iulie 2017; nr. 27 din 12 decembrie 2017, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 65 din 22 ianuarie 2018; nr. 5 din 21 martie 2019, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 381 din 15 mai 2019; nr. 19 din 29 octombrie 2019, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 108 din 12 februarie 2020; nr. 5 din 13 februarie 2020, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 258 din 30 martie 2020; nr. 6 din 17 februarie 2020, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 518 din 17 iunie 2020; nr. 15 din 28 mai 2020, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 690 din 3 august 2020; nr. 65 din 29 septembrie 2021, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 81 din 27 ianuarie 2022; nr. 67 din 29 septembrie 2021, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 86 din 28 ianuarie 2022 și nr. 44 din 19 septembrie 2022, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 1205 din 15 decembrie 2022, au fost preluate cele statuate, cu valoare de principiu, în legătură cu scopul procedurii reglementate de art. 475 și următoarele din Codul de procedură penală, acela de a da dezlegări asupra unor probleme veritabile și dificile de drept.

83. Totodată, Completul pentru dezlegarea unor chestiuni de drept a arătat că *„instanța supremă este chemată să dea o rezolvare de principiu unei chestiuni de drept cu care a fost sesizată, în interpretarea unei norme care ar fi afectată de o asemenea ambiguitate, încât nu ar permite instanței de trimitere ca, prin intermediul unor metode de interpretare a normelor juridice recunoscute în dreptul intern, să stabilească cu suficientă certitudine conținutul și sensul textelor legale ce fac obiectul întrebării prealabile”* (Decizia nr. 6 din 17 februarie 2020, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 518 din 17 iunie 2020).

84. Ca atare, instanța supremă a statuat în mod constant că, pentru a fi admisibilă, sesizarea trebuie să vizeze dispoziții legale neclare, echivoce și care pot conduce la pronunțarea unor soluții diferite, nefiind permisă apelarea la acest mecanism de unificare a practicii judiciare atunci când aplicarea corectă a dreptului se impune atât de evident încât nu lasă loc la îndoială.

85. Or, din analiza coroborată a dispozițiilor art. 342, ale art. 345 alin. (3) și ale art. 346 alin. (3) din Codul de procedură penală cu cele ale art. 16 alin. (1) și ale art. 17 din același cod, prin raportare cu cele statuate, în mod constant, de către instanța de control constituțional, prin deciziile nr. 838 din 8 decembrie 2015 (publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 158 din 1 martie 2016), nr. 239 din 19 aprilie 2018 (publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 584 din 10 iulie 2018), nr. 116 din 15 martie 2022 (publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 770 din 2 august 2022), nr. 520 din 24 septembrie 2019 (publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 43 din 22 ianuarie 2020) și nr. 470 din 27 octombrie 2022 (publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 124 din 14 februarie 2023), decizii care sunt general obligatorii și se impun cu aceeași forță tuturor subiecților de drept atât în ceea ce privește dispozitivul, cât și sub aspectul considerentelor, se poate decela cu suficientă certitudine înțelesul normelor procesual penale a căror explicitare se solicită de către instanța de trimitere, așa încât, și din această perspectivă, sesizarea Completului pentru dezlegarea unor chestiuni de drept în materie penală apare ca fiind inadmisibilă.

86. Prin Decizia nr. 838 din 8 decembrie 2015 (ale cărei considerente au fost preluate apoi în deciziile nr. 253 din 25 aprilie 2017, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 570 din 18 iulie 2017; nr. 516 din 6 iulie 2017, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 844 din 25 octombrie 2017 și nr. 241 din 16 aprilie 2019, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 522 din 4 iulie 2019), Curtea Constituțională, respingând, ca neîntemeiate, printre altele, excepțiile de neconstituționalitate ale dispozițiilor art. 342 din Codul de procedură penală, *„a constatat că judecătorul de cameră preliminară nu se poate pronunța asupra aspectelor legate de temeinicia acuzației, acesta fiind atributul exclusiv al instanței competente să judece fondul cauzei”, în condițiile în care, „potrivit dispozițiilor art. 342 din Codul de procedură penală, obiectul procedurii camerei preliminare (...) se circumscrie unor aspecte referitoare la competență și la legalitatea fie a sesizării, fie a administrării probelor care fundamentează acuzația în materie penală, fie a efectuării actelor de urmărire penală.”*

87. De asemenea, în considerentele Deciziei nr. 239 din 19 aprilie 2018, care se regăsesc și în cuprinsul Deciziei nr. 116 din 15 martie 2022, hotărâri prin care au fost respinse, ca neîntemeiate, printre altele, excepțiile de neconstituționalitate ale dispozițiilor art. 342—346 din Codul de procedură penală, Curtea Constituțională a reținut, în esență, că *„valorificarea cazurilor care împiedică punerea în mișcare și exercitarea acțiunii penale excedează competenței judecătorului de cameră preliminară, astfel cum este aceasta circumscrișă în raport cu obiectul camerei preliminare.”*

88. Astfel, s-a arătat că *„existența unui caz dintre cele prevăzute de art. 16 alin. (1) lit. a)—j) din Codul de procedură penală ar putea fi valorificată doar în faza de judecată, fiind de competența instanței de judecată competente să soluționeze fondul cauzei să pronunțe — în condițiile art. 396 alin. (5)—(8) din Codul de procedură penală — o soluție de achitare sau încetare a procesului penal”. În același timp, s-a mai reținut că „există norme procesual penale în temeiul cărora instituțiile procesual penale invocate să poată fi valorificate în celelalte faze ale procesului penal, (...) în condițiile în care instituția procesuală a camerei preliminare nu aparține nici urmăririi penale, nici judecării, fiind echivalentă unei noi faze a procesului penal, iar, din reglementarea atribuțiilor pe care funcția exercitată de judecătorul de cameră preliminară le presupune, activitatea acestuia nu privește fondul cauzei, actul procesual exercitat de către acesta neantamând și nedispunând, în sens pozitiv sau negativ, cu privire la elementele esențiale ale raportului de conflict: faptă, persoană și vinovăție.”*

89. Deopotrivă, prin Decizia nr. 520 din 24 septembrie 2019, prin care au fost respinse, printre altele, excepția de neconstituționalitate a dispozițiilor art. 17 din Codul de procedură penală, Curtea Constituțională a statuat că, *„într-adevăr, potrivit dispozițiilor art. 17 alin. (2) din Codul de procedură penală, coroborate cu cele ale art. 342 și următoarele din același cod, ce reglementează procedura camerei preliminare, judecătorul de cameră preliminară nu are posibilitatea de a pronunța o soluție de stingere a acțiunii penale, pentru vreunul dintre motivele prevăzute la art. 16 alin. (1) lit. f) din Codul de procedură penală, în speță, pentru intervenirea prescripției răspunderii penale. Pentru acest motiv, în ipoteza anterior arătată, judecătorul de cameră preliminară este obligat să recurgă la un artificiu procedural, mai exact la începerea judecării, pentru a putea constata că, în privința anumitor fapte din cuprinsul rechizitoriului, s-a împlinit termenul de prescripție a răspunderii penale.”*

90. Considerentele acestei decizii au fost redactate de instanța de control constituțional și în conținutul Deciziei nr. 470 din 27 octombrie 2022, referitoare la excepția de neconstituționalitate

a dispozițiilor art. 17, ale art. 342 și ale art. 346 din Codul de procedură penală.

91. Nu în ultimul rând, Curtea Constituțională, prin Decizia nr. 1.092 din 18 decembrie 2012, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 67 din 31 ianuarie 2013, a statuat că prevederile art. 124 din Codul penal (n.n. 1969) „sunt constituționale în măsura în care nu împiedică aplicarea legii penale mai favorabile faptelor săvârșite sub imperiul legii vechi”, reținând, în esență, că „*prescripția aparține dreptului penal material, și nu dreptului procesual penal. Așa fiind, prescripția este o cauză de înlăturare a răspunderii penale. Este adevărat că, înlăturându-se răspunderea penală, se înlătură și acțiunea penală, dar acesta este un efect derivat, de ordin procesual, ce decurge din primul efect, din înlăturarea răspunderii penale, efect de ordin material. Prin urmare, prescripția răspunderii penale apare ca o cauză de înlăturare a răspunderii penale și, pe cale de consecință, ca o cauză de înlăturare sau de neaplicare a pedepsei. Această cauză face să înceteze dreptul de a trage la răspundere penală și a obligației corespunzătoare. Prescripția are așadar caracterul unei renunțări a statului de a mai aplica pedeapsa pentru o faptă săvârșită, cu condiția trecerii unui anumit termen sau interval de timp de la data săvârșirii faptei.*”

92. Ulterior, Curtea Constituțională, prin Decizia nr. 297 din 26 aprilie 2018, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 518 din 25 iunie 2018, prin care a constatat că „soluția legislativă care prevede întreruperea cursului termenului prescripției răspunderii penale prin îndeplinirea oricărui act de procedură în cauză, din cuprinsul dispozițiilor art. 155 alin. (1) din Codul penal, este neconstituțională”, făcând trimitere la considerentele Deciziei nr. 1092 din 18 decembrie 2012, a reiterat, din nou, că „*prescripția răspunderii penale este o instituție de drept penal substanțial care are la bază trecerea timpului*”, motiv pentru care „*dispozițiile legale ce reglementează termenele de prescripție a răspunderii penale și modalitatea de aplicare a acestora au o importanță considerabilă, atât pentru activitatea organelor judiciare ale statului, cât și pentru persoanele care săvârșesc infracțiuni.*”

93. Ca urmare a acestei hotărâri, dar și a Deciziei nr. 358 din 26 mai 2022, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 565 din 9 iunie 2022, prin care s-a constatat că dispozițiile art. 155 alin. (1) din Codul penal sunt neconstituționale, reținându-se de către Curte „că, în condițiile stabilirii naturii juridice a Deciziei nr. 297 din 26 aprilie 2018 ca decizie simplă/extremă, în absența intervenției active a legiuitorului, obligatorie potrivit art. 147 din Constituție, pe perioada cuprinsă între data publicării respectivei decizii și până la intrarea în vigoare a unui act normativ care să clarifice norma, prin reglementarea expresă a cazurilor apte să întrerupă cursul termenului prescripției răspunderii penale, fondul activ al legislației nu conține vreun caz care să permită întreruperea cursului prescripției răspunderii penale”, decizii care au determinat modificarea dispozițiilor art. 155 alin. (1) din Codul penal prin Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 71 din 30 mai 2022, Completul pentru dezlegarea unor chestiuni de drept în materie penală a fost chemat să stabilească natura acestei norme.

94. Astfel, prin Decizia nr. 67 din 25 octombrie 2022, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 1141 din 28 noiembrie 2022, Înalta Curte a stabilit că „*normele referitoare la întreruperea cursului prescripției sunt norme de drept penal material (substanțial) supuse din perspectiva aplicării lor în timp principiului activității legii penale prevăzută de art. 3 din Codul penal, cu excepția dispozițiilor mai favorabile, potrivit principiului mitior lex prevăzută de art. 15 alin. (2) din Constituția României, republicată, și art. 5 din Codul penal.*”

95. În considerentele deciziei s-a reținut, în esență, că, „*prin eliminarea unei dispoziții sau a unei părți dintr-o dispoziție legală ca efect al deciziei de constatare a neconstituționalității ei, lipsa*

reglementării în materia respectivă sau norma parțială rămasă în vigoare poate intra în domeniul de aplicare a legii penale mai favorabile”, context în care, făcându-se trimitere la Decizia nr. 265 din 6 mai 2014 (publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 372 din 20 mai 2014), prin care Curtea Constituțională a stabilit că „nu se poate reține că o normă din Codul penal care reglementează cu privire la o anumită instituție de drept penal (recidivă, concurs de infracțiuni, prescripție etc.) este independentă de legea căreia îi aparține”, s-a mai arătat că „*existența caracterului întreruptiv al cursului prescripției în cazul îndeplinirii unui act de procedură în cauză poate fi examinată prin raportare la o singură normă legală, apreciată ca fiind mai favorabilă persoanei acuzate, iar nu prin combinarea unor dispoziții legale succesive*”, fiind astfel interzisă „*combinarea în cauzele pendinte a dispozițiilor art. 155 alin. (1) din Codul penal în forma anterioară Deciziei Curții Constituționale nr. 297/2018, prin considerarea că actul de procedură a produs un efect întreruptiv al cursului prescripției, cu dispozițiile art. 155 alin. (1) din Codul penal ulterioare publicării deciziei menționate, care înlătură un asemenea efect după cum s-a arătat prin Decizia Curții Constituționale nr. 358/2022, întrucât ar însemna ca organele judiciare să aplice două acte normative referitoare la aceeași instituție juridică, exercitând un atribut care nu le revine și intrând în sfera de competență constituțională a legiuitorului.*”

96. Prin urmare, simpla parcurgere a jurisprudenței Curții Constituționale și a Înaltei Curți de Casație și Justiție — Completul pentru dezlegarea unor chestiuni de drept în materie penală cristalizată în materia procedurii în cameră preliminară și a prescripției răspunderii penale, care, de la momentul publicării în Monitorul Oficial al României, Partea I, devine obligatorie pentru instanțe, în conformitate cu dispozițiile art. 147 alin. (4) din Constituția României, republicată, și ale art. 477 alin. (3) din Codul de procedură penală, este suficientă pentru a permite instanței de trimitere ca, „*prin intermediul metodelor de interpretare a normelor juridice recunoscute în dreptul intern, să stabilească cu suficientă certitudine conținutul și sensul textelor legale ce fac obiectul întrebării prealabile*” (a se vedea Decizia nr. 5 din 10 februarie 2016 — Înalta Curte de Casație și Justiție — Completul pentru dezlegarea unor chestiuni de drept în materie penală, la care s-a făcut referire mai sus).

97. Altfel spus, reținerea împlinirii termenului de prescripție a răspunderii penale, pe cale incidentală, este incompatibilă cu procedura în cameră preliminară, în contextul în care instituția prescripției aparține de dreptul penal material, fiind inclusă în domeniul de aplicare a principiului legii penale mai favorabile, reglementat de art. 15 alin. (2) din legea fundamentală a țării și art. 5 alin. (1) din codificarea penală, iar constatarea incidenței acesteia presupune aprecieri asupra fondului cauzei, inclusiv din perspectiva corectei calificări juridice a faptelor pentru care s-a dispus trimiterea în judecată, precum și a identificării legii penale mai favorabile, chestiuni care, însă, nu pot fi stabilite de către judecătorul de cameră preliminară a cărui competență se limitează la examinarea legalității sesizării instanței, a efectuării actelor de urmărire penală și a administrării probelor pe care procurorul își fundamentează acuzația, conform art. 342 din Codul de procedură penală. Drept urmare, judecătorul de cameră preliminară este chemat să verifice dacă actele procedurale îndeplinesc exigențele de formă și conținut, precum și concordanța acestora cu actele și măsurile procesuale dispuse și consemnate în conținutul lor, prin prisma dispozițiilor legale incidente, precum și dacă organele de urmărire penală au parcurs toate etapele obligatorii urmăririi penale, în ordinea impusă și cu respectarea cerințelor instituite de prescripțiile normative, neadoptarea unei măsuri/soluții, inclusiv pentru motivul că există vreunul din cazurile de împiedicare prevăzute de art. 16 alin. (1) din Codul de procedură penală, neputând fi

discutată în cadrul reglementat de art. 342 din același cod, întrucât ar echivala cu o încălcare a principiului separației funcțiilor judiciare în procesul penal, consacrat de art. 3 din aceeași codificare.

98. De asemenea, faptul că problema de drept ce face obiectul prezentei sesizări nu comportă nicio dificultate de interpretare din partea destinatarilor legii, în special a organelor judiciare care au studii de specialitate, rezultă și din examenul jurisprudențial al curților de apel și al instanțelor judecătorești arondate acestora, care evidențiază că un număr consistent de hotărâri susțin opinia majoritară, potrivit căreia în cadrul procedurii în cameră preliminară nu se poate constata, pe cale incidentală, împlinirea termenului de prescripție a răspunderii penale ca temei al nelegalității actelor de urmărire penală efectuate, precum și a probelor administrate ulterior intervenirii prescripției, în timp ce opinia contrară a fost confirmată doar prin patru încheieri pronunțate de o curte de apel și trei tribunale, în considerentele cărora judecătorii de cameră preliminară au dezvoltat argumente ce țin de temeinicia acuzației penale, făcând aprecieri asupra legii penale mai favorabile aplicabile în materia prescripției răspunderii penale, în contextul deciziilor nr. 297 din 26 aprilie 2018 și nr. 358 din 26 mai 2022 ale instanței de contencios constituțional și al Deciziei nr. 67 din 25 octombrie 2022 a instanței supreme — Completul pentru dezlegarea unor chestiuni de drept în materie penală.

99. În plus, din încheierea de sesizare din data de 10 februarie 2023, care cuprinde opinia completului cu privire la

aspectul ce formează obiectul întrebării prealabile, rezultă că instanța de trimitere și-a format deja o părere cu privire la modul de dezlegare a chestiunii de drept transmise instanței supreme, fapt ce demonstrează că aceasta nu a întâmpinat o dificultate reală în interpretarea textului de lege în discuție, de natură a crea un dubiu în limite rezonabile asupra conținutului său, urmărindu-se de fapt, prin declanșarea mecanismului de unificare a practicii judiciare, o confirmare sau, dimpotrivă, o infirmare a soluției ce se prefigurează a fi pronunțată în cauza cu care a fost investită, și nu o rezolvare de principiu a unei veritabile probleme de drept, prin pronunțarea unei hotărâri prealabile obligatorii, de la momentul publicării sale în Monitorul Oficial al României, Partea I, pentru toate instanțele. Or, așa cum a stabilit Înalta Curte de Casație și Justiție, Completul pentru dezlegarea unor chestiuni de drept în materie penală, în cuprinsul Deciziei nr. 26 din 23 noiembrie 2017, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 328 din 13 aprilie 2018, „procedura pronunțării unei asemenea hotărâri este condiționată (...) de existența unei chestiuni de drept de a cărei lămurire depinde soluționarea cauzei în care s-a dispus sesizarea, nefiind permis a se apela la acest mijloc legal în scopul de a primi de la instanța supremă rezolvarea în concret a speței”, în același sens fiind și considerentele deciziilor nr. 5 din 13 februarie 2020, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 258 din 30 martie 2020, și nr. 17 din 17 martie 2021, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 514 din 18 mai 2021, ale aceluiași complet.

100. În consecință, constatând, în raport cu argumentele dezvoltate, că nu sunt îndeplinite condițiile de admisibilitate reglementate de art. 475 din Codul de procedură penală ce constau în existența unei veritabile probleme de drept care să necesite o dezlegare cu valoare de principiu din partea Înaltei Curți de Casație și Justiție și a unei relații de dependență între lămurirea chestiunii supuse interpretării și soluționarea pe fond a cauzei cu care a fost investită instanța de trimitere, va fi respinsă, ca inadmisibilă, sesizarea formulată de Curtea de Apel Constanța, Secția penală și pentru cauze penale cu minori și de familie, prin încheierea de ședință din data de 10 februarie 2023, pronunțată în Dosarul nr. 4.392/118/2022/a1, în temeiul art. 477 din Codul de procedură penală.

ÎNALTA CURTE DE CASAȚIE ȘI JUSTIȚIE

În numele legii

DECIDE:

Respinge, ca inadmisibilă, sesizarea formulată de Curtea de Apel Constanța, Secția penală și pentru cauze penale cu minori și de familie, prin încheierea de ședință din data de 10 februarie 2023, pronunțată în Dosarul nr. 4.392/118/2022/a1, prin care solicită pronunțarea unei hotărâri prealabile cu privire la următoarea chestiune de drept:

„Cu privire la modul de aplicare a dispozițiilor art. 16 alin. (1) lit. f) din Codul de procedură penală, art. 309 alin. (1) din Codul de procedură penală și ale art. 315 alin. (1) lit. b) din Codul de procedură penală, în cadrul procedurii de cameră preliminară reglementate de art. 342 și următoarele din Codul de procedură penală, respectiv dacă în cadrul acestei proceduri — vizând verificarea legalității sesizării instanței, a administrării probelor și a efectuării actelor de către organele de urmărire penală (în contextul analizării, în principal, a unor excepții de nelegalitate a actului de punere în mișcare a acțiunii penale și a actului de sesizare a instanței, pentru motivul emiterii acestora după împlinirea termenului de prescripție a răspunderii penale) — judecătorul de cameră preliminară poate reține împlinirea acestui termen, pe cale incidentală, ca temei concret al unor nelegalități ale actelor contestate, respectiv al unei nelegalități privind administrarea probelor ulterior împlinirii termenului de prescripție a răspunderii penale, în mod subsecvent constatării nulității actului de punere în mișcare a acțiunii penale?”

Obligatorie de la data publicării în Monitorul Oficial al României, Partea I, potrivit art. 477 alin. (3) din Codul de procedură penală. Pronunțată în ședință publică astăzi, 19 iunie 2023.

Pentru președintele Secției penale
a Înaltei Curți de Casație și Justiție,
judecător **Andrei Claudiu Rus**

(încetat delegarea în funcția de președinte al Secției penale),
semnează

PREȘEDINTELE SECȚIEI PENALE
A ÎNALTEI CURȚI DE CASAȚIE ȘI JUSTIȚIE
judecător **ELENI CRISTINA MARCU**

Magistrat-asistent,
Elena Rosana Bota

ABONAMENTE LA PUBLICAȚIILE OFICIALE PE SUPORT FIZIC

— Prețuri pentru anul 2023 —

Nr. crt.	Denumirea publicației	Valoare (TVA 5% inclus) — lei		
		12 luni	3 luni	1 lună
1.	Monitorul Oficial, Partea I	2.760	760	275
2.	Monitorul Oficial, Partea I, limba maghiară	3.280		300
3.	Monitorul Oficial, Partea a II-a	4.920		440
4.	Monitorul Oficial, Partea a III-a	940		100
5.	Monitorul Oficial, Partea a IV-a	3.760		340
6.	Monitorul Oficial, Partea a VI-a	3.500		320
7.	Monitorul Oficial, Partea a VII-a	1.200		110

NOTĂ:

Monitorul Oficial, Partea I bis, se multiplică și se achiziționează pe bază de comandă.

ABONAMENTE LA PRODUSELE ÎN FORMAT ELECTRONIC

— Prețuri pentru anul 2023 —

Produs	Abonamentul FLEXIBIL (Monitorul Oficial, Partea I + alte 3 părți ale Monitorului Oficial, la alegere)									
	Lunar					Anual*				
	Online/ Monopost	Rețea 5	Rețea 25	Rețea 100	Rețea 300	Online/ Monopost	Rețea 5	Rețea 25	Rețea 100	Rețea 300
AutenticMO	65	160	400	960	2.110	650	1.630	4.080	9.790	21.540
ExpertMO	115	290	730	1.750	3.850	1.150	2.880	7.200	17.280	38.020

Produs	Abonamentul COMPLET (Monitorul Oficial, Partea I + toate celelalte părți ale Monitorului Oficial)									
	Lunar					Anual*				
	Online/ Monopost	Rețea 5	Rețea 25	Rețea 100	Rețea 300	Online/ Monopost	Rețea 5	Rețea 25	Rețea 100	Rețea 300
AutenticMO	75	190	480	1.150	2.530	750	1.880	4.700	11.280	24.820
ExpertMO	140	350	880	2.110	4.640	1.400	3.500	8.750	21.000	46.200

Colecția Monitorul Oficial în format electronic, oricare dintre părțile acestuia	100 lei/an
--	------------

Prețurile sunt exprimate în lei și conțin TVA.

Mai multe informații puteți găsi pe site-ul www.expert-monitor.ro, unde puteți aplica online comanda.

* Tarifele anuale se aplică pentru comenzile online efectuate până la 31 ianuarie 2023.

EDITOR: PARLAMENTUL ROMÂNIEI — CAMERA DEPUTAȚILOR

„Monitorul Oficial” R.A., Str. Parcului nr. 65, sectorul 1, București; 012329
C.I.F. RO427282, IBAN: RO55RNCB0082006711100001 BCR
și IBAN: RO12TREZ7005069XXX000531 DTCPMB (alocat numai persoanelor juridice bugetare)
Tel. 021.318.51.29/150, fax 021.318.51.15, e-mail: marketing@ramo.ro, www.monitoruloficial.ro
Adresa Centrului pentru relații cu publicul este: șos. Panduri nr. 1, bloc P33, sectorul 5, București; 050651.
Tel. 021.401.00.73, 021.401.00.78, e-mail: concursurifp@ramo.ro, convocariaga@ramo.ro
Pentru publicări, încărcați actele pe site, la: <https://www.monitoruloficial.ro>, secțiunea Publicări.

5 948493 475613